Galutinis variantas
2014 m. rugsėjis

ISAE™

Tarptautiniai Užtikrinimo Užduočių Standartai™

Susiję kitų Tarptautinių Užtikrinimo Užduočių Standartų pakeitimai

IAASB International Auditing and Assurance Standards Board®

LAR LIETUVOS AUDITORIŲ RŪMAI

Šį dokumentą parengė ir patvirtino *International Auditing and Assurance Standards Board® (IAASB®)*.

IAASB kartu su Viešojo intereso priežiūros taryba, prižiūrinčia IAASB veiklą, ir IAASB konsultacine patariamąja grupe, kuri atstovauja visuomenės nuomonei dėl standartų ir gairių kūrimo, rengia audito ir užtikrinimo standartus bei gaires, kuriuos gali naudoti buhalteriai profesionalai, pagal bendrą standartų rengimo procesą.

IAASB tikslas – parengti aukštos kokybės audito, užtikrinimo ir kitus susijusius standartus, taip pat palengvinti tarptautinių ir nacionalinių audito ir užtikrinimo standartų konvergenciją atsižvelgiant į visuomenės interesus. Dėl šių priežasčių būtina padidinti praktikos kokybę ir suderinamumą pasaulyje bei sustiprinti visuomenės pasitikėjimą pasauline audito ir užtikrinimo profesija.

International Federation of Accountants (IFAC®) remia struktūras ir procesus, kurie yra IAASB veiklos pagrindas.

© 2014 m. rugsėjis, autorių teisės priklauso (IFAC©).

IAASB logotipas, pavadinimas, trumpiniai, jos leidžiamų dokumentų pavadinimai ir trumpiniai yra IAASB prekių ženklai. Informacija apie autorių teises, prekių ženklus ir leidimus pateikta 41 psl.

TURINYS

	Puslapis
Susiję kitų TUUS pakeitimai …….	4

SUSIJĘ KITŲ TUUS PAKEITIMAI

Pastaba. Toliau nurodyti susiję kitų TUUS pakeitimai dėl išleisto 3000-ojo TUUS „Užtikrinimo užduotys, išskyrus istorinės finansinės informacijos auditus ar peržvalgas“ (persvarstyto). Šie pakeitimai galioja 2015 m. gruodžio 15 d. ar vėliau parengtoms užtikrinimo užduočių ataskaitoms. Šiuose pakeitimuose nurodytų išnašų numeriai nesutampa su TUUS, kurie bus keičiami, išnašų numeriais, todėl būtina pateikti nuorodas į šiuos TUUS. Taip pat dėl čia nurodytų antraščių pakeitimų reikėtų pakeisti šių TUUS turinius.

3402-asis TUUS „Užtikrinimo išvados dėl kontrolės priemonių paslaugas teikiančioje organizacijoje“

Šio TUUS taikymo sritis

1. Šiame Tarptautiniame užtikrinimo užduočių standarte (TUUS) aptartos užtikrinimo užduotys, kurias ~~praktikuojantys buhalteriai profesionalai~~praktikuojantys asmenys[1] [2] vykdo siekdami vartotojo įmonėms ir jų auditoriams pateikti išvadą dėl kontrolės priemonių paslaugų organizacijoje, teikiančioje vartotojo įmonėms paslaugą, kuri gali būti svarbi vartotojo įmonių su finansine atskaitomybe susijusiai vidaus kontrolei. Jis papildo 402-ąjį TAS[3] [3], kadangi pagal šį TUUS parengtos išvados gali suteikti tinkamų įrodymų pagal 402-ąjį TAS (žr. A1 dalį).

2. „Tarptautinėje užtikrinimo užduočių vykdymo sistemoje“ (toliau – Užtikrinimo sistema) teigiama, kad užtikrinimo užduotis gali būti „pakankamo užtikrinimo užduotis“ arba „riboto užtikrinimo užduotis; kad užtikrinimo užduotis gali būti arba „~~tvirtinimu pagrįsta~~patvirtinimo užduotis“, arba „~~tiesioginės atskaitomybės~~tiesioginė užduotis“; ~~ir kad tvirtinimu pagrįstos užduoties užtikrinimo išvada gali būti formuluojama kaip atsakingosios šalies tvirtinimas, arba tiesiogiai dalyko ir kriterijų pagrindu~~[4]~~.~~ Šiame TUUS aptartos tik pakankamo užtikrinimo patvirtinimo~~pagrįstos tvirtinimu pagrįstos~~ užduotys~~, suteikiančios pakankamą užtikrinimą, kuriose užtikrinimo išvada formuluojama tiesiogiai dalyko ir kriterijų pagrindu~~[5].

3. Šis TUUS taikomas tik jeigu paslaugų organizacija yra atsakinga už tinkamą kontrolės priemonių modelį, arba gali kitaip ~~pareikšti tvirtinimą~~pateikti pareiškimą apie tokį modelį. Šiame TUUS nenagrinėjamos užtikrinimo užduotys, kurių tikslas yra:

   a) tik pateikti išvadą, ar paslaugų organizacijos kontrolės priemonės veikia taip, kaip aprašytos, arba

   b) pateikti išvadą dėl paslaugų organizacijos kontrolės priemonių, kitų nei susijusiu su paslauga, kuri gali būti svarbi vartotojo įmonių su finansine atskaitomybe susijusiai vidaus kontrolei (pavyzdžiui, kontrolės priemones, kurios daro įtaką vartotojo įmonių gamybos ar kokybės kontrolei).

   Tačiau šiame TUUS pateikiamos tam tikros gairės dėl tokių užduočių vykdymo pagal 3000-ąjį TUUS (persvarstytą)[6] (žr. A2 dalį).

…

Ryšys su 3000-uoju TUUS (persvarstytu), kitais profesinių institucijų pareiškimais ir kitais reikalavimais

5. Atlikdamas užtikrinimo užduotis dėl paslaugų organizacijos kontrolės priemonių, paslaugų auditorius privalo laikytis 3000-ojo TUUS (persvarstyto) ir šio TAS. ~~Vykdydamas kitas nei auditas ar~~

[1] 3000-ojo TUUS „Užtikrinimo užduotys, išskyrus istorinės finansinės informacijos auditus ar peržvalgas“ (persvarstyto) 12 dalies r punktas

[2] ~~Tarptautinių buhalterių etikos standartų valdybos paskelbtame Buhalterių profesionalų etikos kodekse (Etikos kodekse), buhalteris profesionalas apibrėžtas kaip asmuo, kuris yra TBF narės-organizacijos narys, o praktikuojantis buhalteris profesionalas – kaip buhalteris profesionalas, nepriklausomai nuo pareigų skirstymo pagal funkcijas (pavyzdžiui, auditas, mokesčiai ar konsultavimas), dirbantis audito įmonėje, kuri teikia profesines paslaugas. Ši sąvoka taip pat vartojama kalbant apie praktikuojančių buhalterių profesionalų įmonę.~~

[3] 402-asis TAS „Audito svarstymai, susiję su paslaugų organizaciją naudojančia įmone“.

[4] ~~Užtikrinimo sistemos 10, 11 ir 57 dalys~~ 3000-ojo TUUS (persvarstyto) 12 dalis

[5] Šio TUUS 13 dalis ir 52 dalies k punktas

[6] ~~3000-asis TUUS „Užtikrinimo užduotys, išskyrus istorinės finansinės informacijos auditus ar peržvalgas“~~

~~istorinės informacijos peržiūra užtikrinimo užduotis, paslaugų auditorius privalo laikytis 3000-ojo TUUS. 3000-ajame TUUS apibrėžti reikalavimai, taikomi tokioms sritims, kaip sutikimas atlikti užduotį ir jos tęsimas, planavimas, įrodymų rinkimas ir dokumentavimas, kurie taikomi visoms užtikrinimo užduotims, įskaitant užduotis, atliekamas pagal šį TUUS.~~ Šis TUUS papildo, bet nepakeičia 3000-ojo TUUS (persvarstyto) ir šiame TUUS plačiau aiškinama, kaip 3000-asis TUUS (persvarstytas) gali būti taikomas pakankamo užtikrinimo užduotims, kurių tikslas pateikti išvadą apie paslaugų organizacijoje taikomas kontrolės priemones. ~~Šis TUUS ir 3000-asis TUUS turi būti aiškinami Užtikrinimo sistemos, kuri apibrėžia ir apibūdina užtikrinimo užduočių sudedamąsias dalis ir tikslus, kontekste.~~

6. Vykdant 3000-ąjį TUUS (persvarstytą), be kitų dalykų, būtina laikytis Tarptautinių buhalterių etikos standartų valdybos išleisto „Buhalterių profesionalų etikos kodekso“ (TBESV kodekso) A ir B dalių, susijusių su užtikrinimo užduotimis, ar kitų profesinių reikalavimų arba įstatyme ar teisės akte nustatytų reikalavimų, kurie yra ne mažiau griežti ~~paslaugų auditorius privalo laikytis Tarptautinių buhalterių etikos standartų valdybos Buhalterių profesionalų etikos kodekso(Etikos kodekso), ir taikyti atskiroms užduotims taikomas kontrolės procedūras~~[7]. Pagal jį taip pat reikalaujama, kad užduoties partneris būtų audito įmonės, kuri taiko 1-ąjį TKKS[8] ar kitus profesinius reikalavimus arba įstatyme ar teisės akte nustatytus reikalavimus, kurie yra ne mažiau griežti nei 1-asis TKKS.

…

Apibrėžtys

9. Šiame TUUS sąvokos vartojamos toliau apibrėžtomis reikšmėmis:

…

f) kriterijai – lyginamieji rodikliai, naudojami ~~tam tikram~~ pagrindiniam dalykui (į)įvertinti~~, įskaitant, kai tinka, palyginamuosius pateikimo ir atskleidimo rodiklius;~~. Taikomi kriterijai – tai kriterijai, kurie naudojami konkrečiose užduotyse;

…

h) vidaus audito funkcija – ~~vertinimo veikla, kurią vykdo paslaugų organizacijoje įsteigtas padalinys, arba kuri yra jai teikiama kaip paslauga. Ši veikla, be kitų dalykų, yra vidaus kontrolės procedūrų pakankamumo ir veiksmingumo tikrinimas, vertinimas bei stebėsena;~~ įmonės funkcija, kurią atliekantys asmenys vykdo užtikrinimo ir konsultavimo veiklą, skirtą įmonės valdymui, rizikos valdymo ir vidaus kontrolės procesų veiksmingumui įvertinti ir pagerinti;

…

j) paslaugų organizacijos kontrolės priemonių aprašymo ir kūrimo išvada (šiame TUUS vadinama 1-ojo tipo išvada) – išvada, kurią sudaro:

i) …

ii) rašytinis paslaugų organizacijos ~~tvirtinimas~~ pareiškimas, kad visais reikšmingais atžvilgiais ir remiantis tinkamais kriterijais:

a. …

b. …

[7] 3000-ojo TAS (persvarstyto) 3 dalies a punktas, 20 ir ~~21~~34 dalys

[8] 3000-ojo TAS (persvarstyto) 3 dalies b punktas ir 31 dalies a punktas. 1-asis tarptautinis kokybės kontrolės standartas (TKKS) „Audito įmonių, atliekančių finansinių ataskaitų auditą ir peržiūrą bei vykdančių kitas užtikrinimo ir susijusių paslaugų užduotis, kokybės kontrolė“.

iii) paslaugų auditoriaus užtikrinimo ataskaita, suteikianti pakankamo užtikrinimo išvadą dėl pirmiau esančiuose ii punkto a–b papunkčiuose nurodytų dalykų.

k) paslaugų organizacijos kontrolės priemonių aprašymo, rengimo ir efektyvumo išvada (šiame TUUS vadinama 2-ojo tipo išvada) – išvada, kurią sudaro:

i) …

ii) rašytinis paslaugų organizacijos ~~tvirtinimas~~ pareiškimas, kad visais reikšmingais atžvilgiais ir remiantis tinkamais kriterijais:

a. …

b. …

c. …

iii) paslaugų auditoriaus užtikrinimo išvada, kuri:

a. apima pakankamo užtikrinimo išvadą apie pirmiau esančio ii punkto a–c papunkčiuose nurodytus dalykus; ir

b. …

l) paslaugų auditorius – ~~praktikuojantis buhalteris profesionalas~~ praktikuojantis asmuo, kuris paslaugų organizacijos prašymu pateikia užtikrinimo išvadą dėl paslaugų organizacijos kontrolės priemonių;

…

o) paslaugų organizacijos ~~tvirtinimai~~ pareiškimas – rašytinis ~~tvirtinimas~~ pareiškimas dėl 9 dalies k punkto ii papunktyje (arba, rengiant 1-ojo tipo išvadą, 9 dalies j punkto ii papunktyje) nurodytų dalykų;

…

Reikalavimai

3000-asis TUUS (persvarstytas)

10. Paslaugų auditorius gali nurodyti, kad jis laikosi šio TUUS, tik jeigu jis yra užtikrinęs atitiktį šiam TUUS ir 3000-ajam TUUS (persvarstytam).

Etikos reikalavimai

11. Paslaugų auditorius turi laikytis ~~atitinkamų etikos reikalavimų, įskaitant reikalavimą užtikrinti nepriklausomumą atliekant užtikrinimo užduotis,~~ TBESV Kodekso A ir B dalių, susijusių su užtikrinimo užduotimis, kitų profesinių reikalavimų arba įstatyme ar teisės akte nustatytų reikalavimų, kurie yra ne mažiau griežti (žr. A5 dalį).

…

Prisiėmimas ir tęsimas

13. Prieš sutikdamas atlikti ar tęsti užduotį paslaugų auditorius:

a) nustato, ar:

i) …

ii) kriterijai, kuriuos, kaip tikisi praktikuojantis asmuo, paslaugų organizacija taiko aprašydama savo sistemą ~~bus~~ yra tinkami ir bus žinomi vartotojo įmonėms ir jų auditoriams; ir

iii) …

b) gauna paslaugų organizacijos patvirtinimą, kad ji pripažįsta ir supranta savo pareigą:

i) parengti savo sistemos aprašymą, ir kartu pateikti paslaugų organizacijos ~~tvirtinimą~~ pareiškimą, taip pat užtikrinti už tokio aprašymo ir ~~tvirtinimo~~ pareiškimo išsamumą, tikslumą ir tinkamą pateikimo būdą (žr. A8 dalį);

ii) užtikrinti pakankamą pagrindą kartu su paslaugų organizacijos parengtu jos sistemos aprašymu pateiktam ~~tvirtinimui~~ pareiškimui (žr. A9 dalį);

ii) paslaugų organizacijos ~~tvirtinime~~ pareiškime nurodyti kriterijus, kuriais ji rėmėsi rengdama sistemos aprašymą;

iv) …

v) suteikti paslaugų auditoriui:

a. prieigą prie visos informacijos, tokios kaip užrašai, dokumentai ir kiti dalykai, įskaitant paslaugos lygio sutartis, kurie, kaip paslaugų organizacijai yra žinoma, yra svarbūs paslaugų organizacijos sistemos aprašymui ir pridedamiems paslaugų organizacijos ~~tvirtinimams~~ pareiškimams;

b. …

c. …

…

Kriterijų tinkamumo ~~vertinimas~~ nustatymas

15. ~~Kaip reikalaujama pagal 3000-ąjį TUUS, p~~ Paslaugų auditorius privalo ~~įvertinti~~ nustatyti, ar, rengdama savo sistemos aprašymą paslaugų organizacija naudojo tinkamus kriterijus, ir įvertindamas, ar kontrolės priemonės buvo tinkamai sukurtos, o rengdamas 2-ojo tipo išvadą – ar tokios kontrolės priemonės buvo veiksmingos[9].

16. ~~Vertindamas~~ Nustatydamas kriterijų tinkamumą paslaugų organizacijos parengtam paslaugų aprašymui įvertinti, paslaugų auditorius nustato, ar tokie kriterijai nurodo bent jau:
a) – c) …

17. ~~Vertindamas~~ Nustatydamas kriterijų tinkamumą kontrolės priemonių modeliui įvertinti, paslaugų auditorius nustato, ar tokie kriterijai nurodo bent jau:

a) – b)

[9] ~~3000-ojo TUUS 19 dalis~~

18. ~~Vertindamas~~ Siekdamas nustatyti kriterijų tinkamumą kontrolės priemonių veiksmingumui įvertinti ir gauti pakankamą užtikrinimą, kad aprašyme nurodyti kontrolės tikslai bus pasiekti, paslaugų auditorius nustato, ar tokie sukurti kriterijai bent jau buvo nuosekliai taikyti per visą nurodytą laikotarpį. Tuo tikslu taip pat vertinama, ar atitinkamą kompetenciją ir įgaliojimus turintys asmenys tinkamai taikė rankines kontrolės priemones (žr. A13–A15 dalis).

…

Rašytiniai pareiškimai

38. Paslaugų auditorius prašo paslaugų organizacijos pateikti rašytinius pareiškimus (žr. A42 dalį):

    a) kurie patvirtina su sistemos aprašymu pateiktus ~~tvirtinimus~~ pareiškimus;

    b) …

    c) kad paslaugų organizacija atskleidė paslaugų auditoriui jai žinomus:

        i) su paslaugų organizacijos veikla susijusius įstatym~~ų~~o ir teisės akt~~ų~~o nesilaikymo, apgaulės, ar neištaisytų nukrypimų atvejus, kurie gali daryti įtaką vienai ar daugiau vartotojo įmonių;

        ii) – iv) …

    …

Kita informacija

…

42. Jeigu paslaugų auditorius ~~sužino apie~~ nustato reikšmingus neatitikimus arba sužino apie akivaizdžius tos kitos informacijos faktų iškraipymus, paslaugų auditorius tai aptaria su paslaugų organizacija. Jeigu paslaugų auditorius nustato, kad yra reikšmingų neatitikimų ar kitos informacijos faktų iškraipymų, kuriuos paslaugų organizacija atsisako ištaisyti, paslaugų auditorius imasi kitų atitinkamų veiksmų (žr. A44-A45 dalis).

Pobalansiniai įvykiai

43. Paslaugų auditorius paklausia paslaugų organizacijos, ar jai yra žinomi bet kokie įvykiai, įvykę pasibaigus paslaugų organizacijos jos sistemos aprašymu apimamam laikotarpiui, iki paslaugų auditoriaus užtikrinimo išvados, ~~kurie galėjo turėti reikšmingos įtakos~~ kai dėl tokių įvykių paslaugų auditoriaus turėtų keisti užtikrinimo išvadą. Jeigu paslaugų auditorius žino apie tokį įvykį, ir informacija apie tokį įvykį nėra atskleista paslaugų organizacijos, paslaugų auditorius ją atskleidžia paslaugų auditoriaus užtikrinimo išvadoje.

…

Dokumentavimas

45. Paslaugų auditorius turi laiku parengti užduoties dokumentus, kurie yra užtikrinimo ataskaitos pagrindas ir kurie yra pakankami ir tinkami patyrusiam auditoriui, anksčiau nesusijusiam su užduotimi, suprasti:

a) – c) …

…

50. Praktikuojantis asmuo turi surinkti užduoties dokumentus į užduoties bylą ir po paslaugų auditoriaus užtikrinimo ataskaitos datos laiku atlikti administracines galutinės užduoties bylos sudarymo procedūras[10].

…

Paslaugų auditoriaus užtikrinimo ataskaitos rengimas

Paslaugų auditoriaus užtikrinimo ataskaitos turinys

53. Paslaugų auditoriaus užtikrinimo išvadą sudaro bent tokios pagrindinės dalys (žr. A47 dalį):

a) – b)

c) nuorodos į tokius dalykus:

i) paslaugų organizacijos parengtas jo sistemos aprašymas ir paslaugų organizacijos ~~tvirtinimas~~ pareiškimas, apimantys 2-ojo tipo išvados 9 dalies k punkto ii papunktyje, arba 1-ojo tipo išvados 9 dalies j punkto ii papunktyje nurodytus dalykus;

ii) – iv) …

d) taikomi kriterijai ir kontrolės tikslus nustatanti šalis;

e) ...

f) pareiškimas, kad paslaugų organizacija privalo:

i) parengti savo sistemos aprašymą, ir kartu pateikti paslaugų organizacijos ~~tvirtinimą~~ pareiškimą, taip pat užtikrinti už tokio aprašymo ir ~~tvirtinimo~~ pareiškimo išsamumą, tikslumą ir tinkamą pateikimo būdą;

ii) – iv) …

g) ...

h) pareiškimas, kad audito įmonė, kurioje dirba praktikuojantis asmuo, taiko 1-ąjį TKKS ar kitus profesinius reikalavimus arba įstatyme ar teisės akte nustatytus reikalavimus, kurie yra ne mažiau griežti nei 1-asis TKKS. Jeigu praktikuojantis asmuo nėra buhalteris profesionalas, pareiškime būtina nurodyti taikomus profesinius reikalavimus arba įstatyme ar teisės akte nustatytus reikalavimus, kurie yra ne mažiau griežti nei 1-asis TKKS;

i) pareiškimas, kad praktikuojantis asmuo laikosi nepriklausomumo ir kitų TBESV kodekso etikos ar kitų profesinių reikalavimų arba įstatyme ar teisės akte nustatytų reikalavimų, kurie yra ne mažiau griežti nei TBESV kodekso A ir B dalies reikalavimai, susiję su užtikrinimo užduotimis. Jeigu praktikuojantis asmuo nėra buhalteris profesionalas, pareiškime turi būti nurodyti taikomi profesiniai reikalavimai arba įstatyme ar teisės akte nustatyti reikalavimai, kurie yra ne mažiau griežti nei TBESV kodekso A ir B dalies reikalavimai, susiję su užtikrinimo užduotimis;

[10] ~~1-ojo tarptautinio kokybės kontrolės standarto (TKKS) „Audito įmonių, atliekančių finansinių ataskaitų auditą ir peržiūrą bei vykdančių kitas užtikrinimo ir susijusių paslaugų užduotis, kokybės kontrolė“~~ 1-ojo TKKS A54–A55 dalys, kuriose pateiktos papildomos nuorodos.

~~h~~ j) pareiškimas, kad užduotis buvo atlikta vadovaujantis 3402-uoju TUUS „Užtikrinimo išvados dėl paslaugų organizacijos kontrolės priemonių", kuris reikalauja, kad paslaugų auditorius ~~laikytųsi etikos reikalavimų, ir~~ planuotų bei atliktų procedūras taip, kad gautų pakankamą užtikrinimą, kad paslaugų organizacijos parengtas jos sistemos aprašymas visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingai pateiktas, ir kontrolės priemonės yra tinkamai sukurtos, bei, rengiant 2-ojo tipo išvadą, ar jos veikia efektyviai;

Atitinkamai turi būti pakeista 53 dalies i–m punktų numeracija.

~~l~~ n) paslaugų auditoriaus užtikrinimo ataskaitos data, kuri negali būti ankstesnė už tą datą, kurią paslaugų auditorius gavo ~~pakankamų tinkamų~~ įrodymų, skirtų paslaugų auditoriaus nuomonei pagrįsti;

o~~m~~) paslaugų auditoriaus vardas ir pavardė, ir paslaugų auditoriaus vieta pagal veiklos jurisdikciją.

…

Modifikuotos nuomonės

55. Jeigu paslaugų auditorius padaro išvadą, kad (žr. A50–A52 dalis):

a) – d) …

paslaugų auditoriaus nuomonė turi būti modifikuota, ir į paslaugų auditoriaus ~~išvadoje~~ užtikrinimo išvadą turi būti įtrauktas skyrius, kuriame būtų aiškiai aprašytos visos tokio modifikavimo priežastys.

Kitos pareigos teikti informaciją

56. Jeigu paslaugų auditorius sužino apie su paslaugų organizacija sietino įstatym~~ų~~o ar teisės akt~~ų~~o nesilaikymo, apgaulės ar neištaisytų klaidų atvejus, kurie nėra aiškiai nesvarbūs, ir gali daryti įtakos vienai ar daugiau vartotojo įmonių, auditorius nustato, ar apie tai buvo tinkamai informuotos atitinkamos vartotojo įmonės. Jeigu apie tai nebuvo tinkamai informuota, ir paslaugų organizacija to daryti nenori, paslaugų auditorius imasi atitinkamų veiksmų (žr. A53 dalį).

Taikymas ir kita aiškinamoji medžiaga

Šio TUUS taikymo sritis (žr. 1 ir 3 dalis)

A1. Vidaus kontrolė yra procesas, sukurtas suteikti pakankamą užtikrinimą, kad bus pasiekti su finansinės atskaitomybės patikimumu, veiklos veiksmingumu ir efektyvumu ir atitikties taikom~~iems~~am įstatym~~ams~~ui ir teisės akt~~ams~~ui siejami tikslai. Su paslaugų organizacijos veikla ir atitikties tikslais susijusios kontrolės priemonės gali būti svarbios vartotojo įmonės su finansines atskaitomybe susijusiai vidaus kontrolei. Tokios kontrolės priemonės gali būti taikomos tvirtinimams dėl sąskaitų likučių, ūkinių operacijų grupių ar atskleidžiamos informacijos pateikimo ir atskleidimo, ar įrodymams, kuriuos vartotojo auditorius vertina ar naudoja atlikdamas audito procedūras. Pavyzdžiui, atlyginimų tvarkymui taikomos paslaugų organizacijos kontrolės priemonės, susijusios su savalaikiu atlyginimų atskaitymų pervedimu valdžios institucijoms gali būti svarbios vartotojo įmonei, kadangi dėl pavėluoto pervedimo gali būti taikomos palūkanos ir baudos, ir dėl to gali atsirasti vartotojo įmonės įsipareigojimas. Panašiai, paslaugų organizacijos taikomos kontrolės priemonės, skirtos užtikrinti investicinių ūkinių operacijų priimtinumą priežiūros reikalavimų požiūriu, gali būti laikomos svarbiomis vartotojo įmonės ūkinių operacijų ir sąskaitų likučių pateikimui ir atskleidimui jos finansinėse ataskaitose. Tai, ar tikėtina, kad su ūkinėmis operacijomis ir atitiktimi susijusios paslaugų organizacijos taikomos kontrolės priemonės gali būti svarbios vartotojo įmonių su finansine atskaitomybe susijusiai vidaus kontrolei priklauso nuo profesinio sprendimo, atsižvelgus į paslaugų organizacijos nustatytus kontrolės tikslus ir kriterijų tinkamumą.

A2. Paslaugų organizacija gali negalėti patvirtinti, kad sistema yra tinkamai sukurta, jeigu, pavyzdžiui, paslaugų organizacija taiko vartotojo įmonės sukurtą, arba sutartimi tarp vartotojo įmonės ir paslaugų organizacijos numatytą sistemą. Dėl neatsiejamo ryšio tarp tinkamo kontrolės priemonių modelio ir jų veiksmingumo, nesant ~~tvirtinimo~~ pareiškimo dėl modelio tinkamumo paslaugų auditorius greičiausiai negalės padaryti išvados, kad kontrolės priemonės suteikia pakankamą užtikrinimą, kad kontrolės tikslai buvo pasiekti, ir dėl to susidaryti nuomonę apie kontrolės priemonių efektyvumą. Arba, praktikuojantis asmuo gali prisiimti užduotį pagal susitarimu nustatytas procedūras atlikti kontrolės priemonių testus, arba užtikrinimo užduotį pagal 3000-ąjį TUUS, kad remdamasis kontrolės priemonių testais nuspręstų, ar kontrolės priemonės veikė kaip aprašytos.

…

Užduočių prisiėmimas ir tęsimas

Paslaugų organizacijos ~~tvirtinimas~~ pareiškimas (žr. 13 dalies b punkto i papunktį)

A8. Paslaugų organizacijos atsisakymas pateikti rašytinį ~~tvirtinimą~~ pareiškimą paslaugų auditoriui sutikus atlikti ar tęsti užduotį yra audito apimties apribojimas, dėl kurio paslaugų auditorius yra priverstas atsisakyti toliau vykdyti užduotį. Jeigu pagal įstatymą ar teisės aktą paslaugų auditorius negali atsisakyti toliau vykdyti užduotį, paslaugų auditorius atsisako pareikšti nuomonę.

Pakankamas pagrindas paslaugų organizacijos ~~tvirtinimui~~ pareiškimui (žr. 13 dalies b punkto ii papunktį)

A9. Rengiant 2-ojo tipo išvadą paslaugų organizacijos ~~tvirtinime~~ pareiškime pateikiamas ~~pareiškimas~~ sakinys, kad per nustatytą laikotarpį kontrolės priemonės, susijusios su paslaugų organizacijos parengtame jos sistemos aprašyme nurodytais kontrolės tikslais veikė veiksmingai. Šis ~~tvirtinimas~~ pareiškimas gali būti pagrįstas paslaugų organizacijos stebėsenos veikla. Kontrolės priemonių stebėsena yra procesas, kurio tikslas – įvertinti kontrolės priemonių efektyvumą per tam tikrą laikotarpį. Tuo tikslu laiku vertinamos kontrolės priemonės, nustatomi trūkumai ir apie juos informuojami atitinkami asmenys paslaugų organizacijoje, ir imamasi atitinkamų veiksmų. Kontrolės priemonių stebėseną paslaugų organizacija užtikrina vykdydama nuolatinę veiklą, atlikdama atskirą vertinimą arba derindama ir nuolatinę veiklą, ir atskirus vertinimus. Kuo didesnės apimties ir kuo efektyvesnė nuolatinė stebėsenos veikla, tuo mažiau reikalingi atskiri įvertinimai. Nuolat vykdoma stebėsena yra laikoma įprastine paslaugų organizacijos veikla ir apima įprastinius vadovavimo bei priežiūros veiksmus. Vidaus auditoriai arba personalas, atliekantis panašias funkcijas gali prisidėti prie paslaugų organizacijos veiklos stebėsenos. Vykdant stebėsenos veiklą taip pat gali būti naudojama išorės šalių informaciją, pavyzdžiui, klientų skundai ir priežiūros institucijų pastabos, kurios gali nurodyti problemas ar išryškinti tobulintinas sritis. Tai, kad paslaugų auditorius teikia išvadą apie kontrolės priemonių efektyvumą nepakeičia pačios paslaugų organizacijos procesų, reikalingų suteikti pakankamą pagrindą ~~tvirtinimui~~ pareiškimui.

…

Sutikimas pakeisti užduoties sąlygas (žr. 14 dalį)

A11. Prašymas pakeisti užduoties apimtį gali ir neturėti pagrįstų priežasčių, jeigu, pavyzdžiui, yra prašoma atsisakyti tam tikrų kontrolės tikslų dėl tikimybės, kad paslaugų auditoriaus nuomonė gali būti modifikuota; arba paslaugų organizacija nepateikia paslaugų auditoriui rašytinio ~~tvirtinimo~~ pareiškimo, ir prašo užduotį atlikti pagal 3000-ąjį TUUS.

…

Kriterijų tinkamumo vertinimas (žr. 15–18 dalis)

A13. Atitinkami kriterijai turi būti nurodyti numatomiems vartotojams, kad jie galėtų suprasti, kokiu pagrindu paslaugų organizacija teikia ~~tvirtinimą~~ pareiškimą apie teisingą jos sistemos aprašymą, kontrolės priemonių modelio tinkamumą, ir, rengiant 2-ojo tipo išvadą, su kontrolės tikslais susijusių

kontrolės priemonių efektyvumą.

A14. Pagal 300-ąjį TUUS (persvarstytą) paslaugų auditorius, be kitų dalykų, privalo nustatyti, ar naudojami kriterijai ir pagrindinis dalykas yra tinkami ~~įvertinti kriterijų tinkamumą ir dalyko tinkamumą~~[11]. Pagrindinis dalykas yra esminis numatomų užtikrinimo išvados vartotojų intereso kriterijus. Toliau pateiktoje lentelėje nurodyti, atitinkamai, 1-ojo ir 2-ojo tipo išvados nuomonės dalykai ir minimalūs kriterijai.

	Pagrindinis dalykas	**Kriterijai**	**Komentaras**
Nuomonė dėl teisingo paslaugų organizacijos sistemos aprašymo pateikimo (1-ojo tipo ir 2-ojo tipo išvados)	Paslaugų organizacijos sistema, kuri gali būti svarbi vartotojo įmonės su finansine atskaitomybe susijusiai vidaus kontrolei, ir yra apibūdinta paslaugų auditoriaus užtikrinimo išvadoje.	Aprašymas yra teisingai pateiktas, jeigu jis: a) parodo, kaip paslaugų organizacijos sistema buvo sukurta ir įgyvendinta, įskaitant, jeigu reikia, 16 dalies a punkto i–viii papunkčiuose nurodytus dalykus; b) rengiant 2-ojo tipo išvadą, pateikiama informacija apie paslaugų organizacijos sistemos pokyčius per aprašymu nurodytą laikotarpį; ir c) nepraleidžia ir neiškraipo jokios informacijos, svarbios aprašomos paslaugų organizacijos sistemos apimčiai, pripažįstant, kad aprašymas parengtas tenkinti įvairių vartotojo įmonių ir jų auditorių poreikius ir todėl gali neapimti visų paslaugų organizacijos sistemos aspektų, kuriuos atskira vartotojo įmonė gali laikyti svarbiais savo konkrečioje aplinkoje.	Reiškiant šią nuomonę kriterijus gali prireikti suformuluoti taip, kad jie atitiktų, pavyzdžiui, įstatymo a teisės akto, vartotojų grupės ar profesinės organizacijos nustatytus kriterijus. Tokioje nuomonėje naudojamų kriterijų pavyzdžiai pateikti 1 priede pateiktame paslaugų organizacijos ~~tvirtinimo~~ pareiškimo pavyzdyje. A21–A24 dalyse pateikiami išsamesni nurodymai, kaip nustatyti, ar kriterijai yra tenkinami. (Pagal 3000-ojo TUUS reikalavimus, tokioje nuomonėje pateikiama dalyko informacija[12] yra paslaugų organizacijos parengtas jos sistemos aprašymas jos ~~tvirtinimas~~ pareiškimas, kad aprašymas yra teisingai pateiktas).

[11] 3000-ojo TAS (persvarstyto) ~~18–19~~ 24 dalies b punktas ir 41 dalis

[12] Dalyko informacija yra pagrindinio dalyko (j)vertinimo pagal kriterijus rezultatas, t. y. informacija, kuri gaunama pagrindiniam dalykui pritaikius kriterijus.

	Pagrindinis dalykas	**Kriterijai**	**Komentaras**	
Nuomonė dėl modelio ir efektyvumo tinkamumo (2-ojo tipo išvados)	Kontrolės priemonių, būtinų pasiekti paslaugų organizacijos parengtame jos sistemos aprašyme nurodytus tikslus, modelio ir efektyvumo tinkamumas.	Kontrolės priemonės yra tinkamai sukurtos ir veikia efektyviai, jeigu: a) paslaugų organizacija nustatė rizikos veiksnius, keliančius grėsmę jos parengtame sistemos aprašyme nurodytų tikslų pasiekimui; b) aprašyme nurodytos kontrolės priemonės, jeigu jos veikia kaip aprašytos, suteikia pakankamą užtikrinimą, kad tokie rizikos veiksniai nesukliudys pasiekti atitinkamų kontrolės tikslų; ir c) kontrolės priemonės buvo nuosekliai taikomos kaip sukurtos, per visą nustatytą laikotarpį. Tuo tikslu taip pat vertinama, ar rankines kontrolės priemones taikė atitinkamos kompetencijos ir įgaliojimus turintys asmenys.	Jeigu šios nuomonės kriterijai yra tenkinami, reiškia, kontrolės priemonės suteikė pakankamą užtikrinimą, kad susiję kontrolės tikslai buvo pasiekti per visą nurodytą laikotarpį. (Pagal 3000-ojo TUUS reikalavimus, tokioje nuomonėje pateikiama dalyko informacija yra paslaugų organizacijos ~~tvirtinimas~~ pareiškimas, kad kontrolės priemonės yra tinkamai sukurtos ir kad jos veikia efektyviai).	Paslaugų organizacijos parengtame jos sistemos aprašyme nurodyti kriterijai yra dalis šioje nuomonėje taikomų kriterijų. Kontrolės tikslai gali būti skirtingi kiekvienai užduočiai. Jeigu, reikšdamas nuomonę apie aprašymą paslaugų auditorius padaro išvadą, kad nurodyti kontrolės tikslai nėra teisingai pateikti, tokie kontrolės tikslai laikomi netinkamais būti kriterijais formuojant nuomonę apie kontrolės priemonių modelį ar efektyvumą.

	Pagrindinis dalykas	Kriterijai	Komentaras
Nuomonė dėl modelio tinkamumo (1-ojo tipo išvados)	Kontrolės priemonių, reikalingų pasiekti paslaugų organizacijos parengtame jos sistemos aprašyme nurodytiems tikslams pasiekti, tinkamumas.	Kontrolė priemonės yra tinkamai sukurtos, jeigu: a)paslaugų organizacija nustatė rizikos veiksnius, keliančius grėsmę jos parengtame sistemos aprašyme nurodytų tikslų pasiekimui; ir	Tokių kriterijų tenkinimas savaime nesuteikia jokio užtikrinimo, kad susiję kontrolės tikslai buvo pasiekti, kadangi nebuvo gauta jokio užtikrinimo dėl kontrolės priemonių veikimo. (Pagal 3000-ojo TUUS reikalavimus, tokioje nuomonėje pateikiama dalyko informacija yra paslaugų organizacijos ~~tvirtinimas~~ pareiškimas, kad kontrolės priemonės yra tinkamai sukurtos.)
		b) aprašyme nurodytos kontrolės priemonės, jeigu jos veikia kaip aprašytos, suteikia pakankamą užtikrinimą, kad tokie rizikos veiksniai nesukliudys pasiekti atitinkamų kontrolės tikslų.	

…

Paslaugų organizacijos sistemos perpratimas (žr. 20 dalį)

A19. Susipažinimas su paslaugų organizacijos sistema, įskaitant užduoties apimtimi numatytas kontrolės priemones padeda paslaugų auditoriui:

- nustatyti tos sistemos ribas ir suprasti jos sąsajas su kitomis sistemomis;
- nustatyti, ar paslaugų organizacijos aprašymas teisingai parodo sukurtą ir įgyvendintą paslaugų organizacijos sistemą;
- suprasti paslaugų organizacijos pareiškimo parengimo vidaus kontrolės priemones.

…

Įrodymų apie aprašymą rinkimas (žr. 21–22 dalis)

A21. Atsakymai į toliau pateiktus klausimus gali padėti paslaugų auditoriui nuspręsti, ar sistemos aprašymo aspektai, kuriuos jis vertins atlikdamas savo užduotį, yra visais reikšmingais atžvilgiais teisingai pateikti:

…

- ar aprašymas yra parengtas tokiu detalumo lygiu, kuris, kaip pagrįstai galima tikėtis, suteiks plačiam vartotojo auditorių ratui pakankamai informacijos suprasti vidaus kontrolę pagal 315-ąjį

TAS (persvarstytas)[13]? Aprašyme nebūtinai turi būti apibūdinti visi paslaugų organizacijos taikomų procesų ar vartotojo įmonėms teikiamų paslaugų aspektai, ir toks aprašymas neturi būti toks detalizuotas, kad sudarytų galimybę skaitytojui susilpninti paslaugų organizacijos saugumą ar kitas kontrolės priemones;

Rašytiniai pareiškimai (žr. 38 ir 40 dalis)

A42. Pagal 38 dalį reikalaujami pateikti rašytiniai pareiškimai teikiami atskirai ir papildo paslaugų organizacijos ~~tvirtinimą~~ pareiškimą, apibrėžtą 9 dalies o punkte.

…

Dokumentavimas (žr. 51 dalį)

A46. Pagal 1-ąjį TKKS (ar kitus ~~nacionalinius~~ profesinius reikalavimus arba įstatyme ar teisės akte nustatytus reikalavimus, kurie yra ne mažiau griežti nei 1-asis TKKS) įmonės privalo įdiegti politiką ir procedūras, pagal kurias galima būtų laiku baigti sudaryti užduoties bylas[14]. Tinkamas laikas, per kurį turi būti baigta sudaryti galutinė užduoties byla yra ne daugiau kaip 60 dienų po paslaugų auditoriaus išvados datos[15].

Paslaugų auditoriaus užtikrinimo ataskaitos rengimas

Paslaugų auditoriaus užtikrinimo išvados turinys (žr. 53 dalį)

A47. Paslaugų auditoriaus užtikrinimo išvadų ir susijusių paslaugų organizacijų ~~tvirtinimų~~ pareiškimų pavyzdžiai pateikti 1 ir 2 prieduose.

…

1 priedas

(žr. A47 dalį).

Paslaugų organizacijos ~~tvirtinimų~~ pareiškimų pavyzdžiai

Toliau pateikti paslaugų organizacijos ~~tvirtinimų~~ pareiškimų pavyzdžiai yra pateikti tik informavimo tikslais, ir negali būti laikomi išsamiais ar tinkančiais visose situacijose.

1 pavyzdys. 2-ojo tipo paslaugų organizacijos ~~tvirtinimas~~ pareiškimas

Paslaugų organizacijos ~~tvirtinimas~~ pareiškimas

Čia pridedamas aprašymas yra paruoštas klientams, kurie naudojosi [*tipas arba pavadinimas*] sistema ir jų auditoriams, kurie turi pakankamai žinių, kad galėtų atsižvelgti į šį aprašymą kartu su kita informacija apie pačių klientų taikomas kontrolės priemones, vertindami kliento finansinių ataskaitų reikšmingo iškraipymo riziką. *[Įmonės pavadinimas]* patvirtina, kad:

a) Čia pridedamas *[bb–cc] puslapiuose pateiktas aprašymas teisingai parodo [tipas ir pavadinimas]*sistemą, skirtą klientų ūkinių operacijų apdorojimui per laikotarpį nuo *[data]* iki *[data].* Šį ~~tvirtinimą~~ pareiškimą teikiant vadovautasi kriterijais, kad pridedamas aprašymas:

[13] 315-asis TAS „Reikšmingo iškraipymo rizikos nustatymas ir įvertinimas susipažįstant su įmone ir jos aplinka“ (persvarstytas)
[14] 1-ojo TKKS 45 dalis
[15] 1-ojo TKKS A54 dalis

i) – iii) …

b) Su pridedamame aprašyme nurodytais kontrolės tikslais susijusios kontrolės priemonės buvo tinkamai sukurtos ir veikė efektyviai per laikotarpį nuo *[data]* iki *[data]*. Šį ~~tvirtinimą~~ pareiškimą teikiant vadovautasi tokiais kriterijais:

i) – iii) …

2 pavyzdys. 1-ojo tipo paslaugų organizacijos ~~tvirtinimas~~ pareiškimas

Čia pridedamas aprašymas yra paruoštas klientams, kurie naudojosi [*tipas arba pavadinimas*] sistema ir jų auditoriams, kurie turi pakankamai žinių, kad galėtų atsižvelgti į šį aprašymą kartu su kita informacija apie pačių klientų taikomas kontrolės priemonės, susipažindami su finansinei atskaitomybei svarbia kliento informacine sistema. *[Įmonės pavadinimas]* patvirtina, kad:

a) Čia pridedamas *[bb–cc] puslapiuose pateiktas aprašymas teisingai parodo [tipas ir pavadinimas]*sistemą, skirtą klientų ūkinių operacijų apdorojimui *[data].* Šį ~~tvirtinimą~~ pareiškimą teikiant vadovautasi kriterijais, kad pridedamas aprašymas:

i) – ii) …

b) Su pridedamame aprašyme nurodytais kontrolės tikslais susijusios kontrolės priemonės buvo tinkamai sukurtos ir [data] veikė efektyviai. Šį ~~tvirtinimą~~ pareiškimą teikiant vadovautasi tokiais kriterijais:

i) – ii) …

2 priedas

(žr. A47 dalį)

Paslaugų auditoriaus užtikrinimo išvadų pavyzdžiai

Išvadų pavyzdžiai teikiami tik informavimo tikslais, jie negali būti laikomi išsamiais ar tinkančiais visose situacijose.

1 pavyzdys. 2-ojo tipo paslaugų auditoriaus užtikrinimo išvada

Nepriklausomo paslaugų auditoriaus užtikrinimo išvada dėl kontrolės priemonių aprašymo, jų modelio ir veikimo efektyvumo

…

Paslaugų organizacijos XYZ pareigos

Paslaugų organizacija XYZ atsakinga už: [*aa*] puslapyje pateikto aprašymo ir kartu pateiktų ~~tvirtinimų~~ pareiškimų parengimą, įskaitant tokio aprašymo ir ~~tvirtinimo~~ pareiškimo išsamumą, tikslumą ir pateikimo būdą; tame aprašyme nurodytų paslaugų teikimą; kontrolės tikslų nurodymą; ir kontrolės priemonių, skirtų nurodytiems kontrolės tikslams pasiekti sukūrimą, įgyvendinimą ir efektyvų veikimą.

Mūsų nepriklausomumas ir kokybės kontrolė

Laikėmės nepriklausomumo ir kitų etikos reikalavimų, nurodytų „Buhalterių profesionalų etikos kodekse“, kurį išleido Tarptautinių buhalterių etikos standartų valdyba remdamasi pagrindiniais sąžiningumo, objektyvumo, profesinės kompetencijos, atidumo, konfidencialumo ir profesionalaus elgesio principais.

Audito įmonė taiko 1-ąjį tarptautinį kokybės kontrolės standartą[16] ir atitinkamai įgyvendina visapusišką kokybės kontrolės sistemą, įskaitant dokumentuotą politiką ir procedūras dėl etikos reikalavimų, profesinių standartų ir taikomų įstatymų arba teisės aktų reikalavimų laikymosi.

Paslaugų auditoriaus pareigos

Mūsų pareiga yra, remiantis mūsų taikomomis procedūromis, pareikšti nuomonę apie Paslaugų organizacijos XYZ aprašymą, ir su tame aprašyme pateiktais kontrolės tikslais susijusių kontrolės priemonių modelį ir veikimą. Mes atlikome užduotį pagal Tarptautinės audito ir užtikrinimo standartų valdybos priimtą 3402-ąjį Tarptautinį užtikrinimo užduočių standartą „Užtikrinimo išvados dėl kontrolės priemonių paslaugų organizacijoje“.
Tas standartas reikalauja, kad mes ~~laikytumėmės etikos standartų ir~~ planuotume ir atliktume savo procedūras taip, kad gautume pakankamą užtikrinimą, kad visais reikšmingais atžvilgiais, aprašymas yra tinkamai pateiktas, ir kontrolės priemonės yra tinkamai sukurtos ir veikia efektyviai.
…

2 pavyzdys. 1-ojo tipo paslaugų auditoriaus užtikrinimo išvada

Nepriklausomo paslaugų auditoriaus užtikrinimo išvada apie kontrolės priemonių aprašymą ir jų modelį

…

Paslaugų organizacijos XYZ pareigos

Paslaugų organizacija XYZ atsakinga už: [*aa*] puslapyje pateikto aprašymo ir kartu pateiktų ~~tvirtinimų~~ pareiškimų parengimą, įskaitant tokio aprašymo ir ~~tvirtinimo~~ pareiškimo išsamumą, tikslumą ir pateikimo būdą; tame aprašyme nurodytų paslaugų teikimą; kontrolės tikslų nurodymą; ir kontrolės priemonių, skirtų nurodytiems kontrolės tikslams pasiekti sukūrimą, įgyvendinimą ir efektyvų veikimą.

Mūsų nepriklausomumas ir kokybės kontrolė

Laikėmės nepriklausomumo ir kitų etikos reikalavimų, nurodytų „Buhalterių profesionalų etikos kodekse“, kurį išleido Tarptautinių buhalterių etikos standartų valdyba remdamasi pagrindiniais sąžiningumo, objektyvumo, profesinės kompetencijos, atidumo, konfidencialumo ir profesionalaus elgesio principais.

Audito įmonė taiko 1-ąjį tarptautinį kokybės kontrolės standartą[17] ir atitinkamai įgyvendina visapusišką kokybės kontrolės sistemą, įskaitant dokumentuotą politiką ir procedūras dėl etikos reikalavimų, profesinių standartų ir taikomų įstatymų arba teisės aktų reikalavimų laikymosi.

Paslaugų auditoriaus pareigos

Mūsų pareiga yra, remiantis mūsų taikomomis procedūromis, pareikšti nuomonę apie Paslaugų organizacijos XYZ aprašymą ir su tame aprašyme pateiktais kontrolės tikslais susijusių kontrolės priemonių modelį. Mes atlikome užduotį pagal Tarptautinės audito ir užtikrinimo standartų valdybos priimtą 3402-ąjį Tarptautinį užtikrinimo užduočių standartą „Užtikrinimo išvados dėl kontrolės priemonių paslaugų organizacijoje“. Tas standartas reikalauja, kad mes ~~laikytumėmės etikos standartų ir~~ planuotume ir atliktume savo procedūras taip, kad gautume pakankamą užtikrinimą, kad visais reikšmingais atžvilgiais, aprašymas yra tinkamai pateiktas, ir kontrolės priemonės yra tinkamai sukurtos.

…

[16] 1-ojo TKKS „Audito įmonių, atliekančių finansinių ataskaitų auditą ir peržiūrą bei vykdančių kitas užtikrinimo ir susijusių paslaugų užduotis, kokybės kontrolė“

[17] 1-ojo TKKS „Audito įmonių, atliekančių finansinių ataskaitų auditą ir peržiūrą bei vykdančių kitas užtikrinimo ir susijusių paslaugų užduotis, kokybės kontrolė“

3 priedas

(žr. A50 dalį)

Modifikuotų paslaugų auditoriaus užtikrinimo išvadų pavyzdžiai

Modifikuotų išvadų pavyzdžiai teikiami tik informavimo tikslais, jie negali būti laikomi išsamiais ar tinkančiais visose situacijose. Šie išvadų pavyzdžiai parengti remiantis 2-ame priede pateiktais pavyzdžiais.

1 pavyzdys. Sąlyginė nuomonė – paslaugų organizacijos parengtas jos sistemos aprašymas nėra visais reikšmingais atžvilgiais teisingai pateiktas

…

Sąlyginė nuomonė

Mūsų nuomonė buvo suformuluota remiantis šioje išvadoje aprašytais dalykais. Kriterijai, kuriais vadovaujantis buvo suformuluota nuomonė, aprašyti Paslaugų organizacijos XYZ ~~tvirtinimo~~ pareiškimo [*aa*] puslapyje. Mūsų nuomone, išskyrus pastraipoje *Pagrindas pareikšti sąlyginę nuomonę* nurodytus dalykus:

…

2 pavyzdys. Sąlyginė nuomonė – kontrolės priemonės nėra tinkamai sukurtos suteikti pakankamą užtikrinimą, kad jeigu kontrolės priemonės veiks efektyviai, paslaugų organizacijos parengtame jos sistemos aprašyme nurodyti kontrolės tikslai bus pasiekti

…

Sąlyginė nuomonė

Mūsų nuomonė buvo suformuluota remiantis šioje išvadoje aprašytais dalykais. Kriterijai, kuriais vadovaujantis buvo suformuluota nuomonė, aprašyti Paslaugų organizacijos XYZ ~~tvirtinimo~~ pareiškimo [*aa*] puslapyje. Mūsų nuomone, išskyrus pastraipoje *Pagrindas pareikšti sąlyginę nuomonę* nurodytus dalykus:

…

3 pavyzdys. Sąlyginė nuomonė – nustatytą laikotarpį kontrolės priemonės efektyviai neveikė (tik 2-ojo tipo išvadoms)

…

Sąlyginė nuomonė

Mūsų nuomonė buvo suformuluota remiantis šioje išvadoje aprašytais dalykais. Kriterijai, kuriais vadovaujantis buvo suformuluota nuomonė, aprašyti Paslaugų organizacijos XYZ ~~tvirtinimo~~ pareiškimo [*aa*] puslapyje. Mūsų nuomone, išskyrus pastraipoje *Pagrindas pareikšti sąlyginę nuomonę* nurodytus dalykus:

…

4 pavyzdys. Sąlyginė nuomonė – auditorius negalėjo surinkti pakankamų tinkamų įrodymų

…

Sąlyginė nuomonė

Mūsų nuomonė buvo suformuluota remiantis šioje išvadoje aprašytais dalykais. Kriterijai, kuriais vadovaujantis buvo suformuluota nuomonė, aprašyti Paslaugų organizacijos XYZ ~~tvirtinimo~~ pareiškimo [*aa*] puslapyje. Mūsų nuomone, išskyrus pastraipoje *Pagrindas pareikšti sąlyginę nuomonę* nurodytus dalykus:

…

3410-asis TUUS „Užtikrinimo užduotys dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos ataskaitų“

…

Šio TUUS taikymo sritis

…

3. Praktikuojančio asmens užtikrinimo užduoties išvada gali apimti papildomą, ne tik ŠESD apskaitos ataskaitoje pateiktą, informaciją, pavyzdžiui, kai praktikuojantis asmuo privalo pateikti išvadą dėl tvarumo ataskaitos, kurios viena iš dalių yra ŠESD apskaitos ataskaita. Tokiais atvejais (žr. A1–A2 dalis):

   a) …

   b) 3000-asis TUUS (persvarstytas)[18] (arba kitas TUUS, kuriame nagrinėjamas pagrindinis dalykas) taikomas užtikrinimo procedūroms, kurios atliekamos dėl likusios informacijos, įtraukiamos į praktikuojančio asmens išvadą.

…

Patvirtinimo ~~Tvirtinimais pagrįstos~~ užduotys ir tiesioginės užduotys~~, kai išvada pateikiama tiesiogiai~~

5. Tarptautinėje užtikrinimo užduočių vykdymo sistemoje (Užtikrinimo sistemoje) pažymėta, kad užtikrinimo užduotis gali būti ~~tvirtinimais pagrįsta~~ patvirtinimo užduotis arba tiesioginė užduotis~~, kai išvada apie dalyką yra pateikiama tiesiogiai~~. Šiame TUUS nagrinėjamos tik ~~tvirtinimais pagrįstos~~ patvirtinimo užduotys[19].

Pakankamo užtikrinimo užduoties ir riboto užtikrinimo užduoties procedūros

6. ~~Užtikrinimo sistemoje~~ 3000-ajame TUUS (persvarstytame) yra pažymėta, kad užtikrinimo užduotys gali būti pakankamo arba riboto užtikrinimo užduotys[20]. Šiame TUUS nagrinėjamos pakankamo ir riboto užtikrinimo užduotys.

…

[18] 3000-asis TUUS „Užtikrinimo užduotys, išskyrus istorinės finansinės informacijos auditus ar peržvalgas“ (persvarstytas). ~~Šiuo metu TAUSV peržiūri 3000-ąjį TUUS. Pakeitus 3000-ąjį TUUS, gali būti atitinkamai keičiamas ir šis TUUS.~~

[19] ~~Užtikrinimo sistema, 10 dalis.~~ 3000-ojo TUUS (persvarstyto) 12 dalies a punkto ii papunktis.

[20] ~~Užtikrinimo sistema, 11 dalis.~~ 3000-ojo TUUS (persvarstyto) 12 dalies i punkto b papunktis.

8. Jei nenurodyta kitaip, visi šio TUUS reikalavimai yra taikomi pakankamo ir riboto užtikrinimo užduotims. Kadangi vykdant riboto užtikrinimo užduotį yra gaunamas žemesnio lygio užtikrinimas nei vykdant pakankamo užtikrinimo užduotį, todėl praktikuojančio asmens atliekamų riboto užtikrinimo užduoties procedūrų ir pakankamo užtikrinimo užduoties procedūrų pobūdis ir atlikimo laikas skirsis ir jų apimtis bus mažesnė[21]. Šioms dvejoms užduočių rūšims taikomi reikalavimai yra pateikti stulpeliuose, kurių vienas žymimas raide „K“ (ribotas užtikrinimas), o kitas – „D“ (pakankamas užtikrinimas). Nors kai kurias procedūras būtina atlikti tik vykdant pakankamo užtikrinimo užduotis, tačiau jas būtų tikslinga atlikti ir vykdant kai kurias riboto užtikrinimo užduotis (taip pat žr. A90 dalį, kurioje nurodyti svarbiausi skirtumai tarp tolesnių procedūrų, kurias praktikuojantis asmuo atlieka per pakankamo ir riboto užtikrinimo užduotis dėl ŠESD apskaitos ataskaitos) (žr. A4 ir A90 dalis).

Ryšys su 3000-uoju TUUS (persvarstytu), kitais profesiniais standartais ir kitais reikalavimais

9. Atlikdamas užtikrinimo užduotį dėl išvados apie ŠESD apskaitos ataskaitą pateikimo, praktikuojantis asmuo privalo laikytis 3000-ojo TUUS (persvarstyto). ~~Vykdydamas užtikrinimo užduotį, išskyrus istorinės finansinės informacijos auditą arba peržvalgą, praktikuojantis asmuo privalo vadovautis 3000-uoju TUUS. 3000-ajame TUUS pateikti reikalavimai dėl tokių klausimų, kaip užduoties prisiėmimas, planavimas, įrodymai ir dokumentavimas, kurie taikomi visoms užtikrinimo užduotims, įskaitant užduotis, atliekamas pagal šį TUUS.~~ Šis TUUS papildo, bet nepakeičia 3000-ojo TUUS (persvarstyto) ir šiame TUUS plačiau aiškinama, kaip 3000-asis TUUS (persvarstytas) turi būti taikomas užtikrinimo užduotims, kurias vykdant siekiama pateikti išvadą dėl ŠESD apskaitos ataskaitos ~~Užtikrinimo sistemoje yra apibrėžtos ir apibūdintos užtikrinimo užduoties sudedamosios dalys ir tikslai, kuriais remiantis galima būtų suprasti šį ir 3000-ąjį TUUS.~~ (žr. A17 dalį).

10. Vykdant 3000-ąjį TUUS (persvarstytą), be kitų dalykų, būtina laikytis Tarptautinių buhalterių etikos standartų valdybos išleisto „Buhalterių profesionalų etikos kodekso“ (TBESV kodekso) A ir B dalių, susijusių su užtikrinimo užduotimis ar kitų profesinių reikalavimų arba įstatyme ar teisės akte nustatytų reikalavimų, kurie yra ne mažiau griežti ~~praktikuojantis asmuo privalo laikytis Tarptautinių buhalterių etikos standartų valdybos išleisto Buhalterių profesionalų etikos kodekso (Etikos kodekso), ir taikyti atskiroms užduotims taikomas kontrolės procedūras~~[22]. Pagal jį taip pat reikalaujama, kad užduoties partneris būtų audito įmonės, kuri taiko 1-ąjį TKKS[23] ar kitus profesinius reikalavimus arba įstatyme ar teisės akte nustatytus reikalavimus, kurie yra ne mažiau griežti nei 1-asis TKKS (žr. A5–A6 dalis).

11. Jei užduočiai yra taikomas vietinis įstatymas, teisės aktas arba apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos nuostatos, šis TUUS nėra viršesnis už ~~šiuos~~ ši įstatym~~us~~ą, teisės akt~~us~~ą arba nuostatas. Jei vietini~~ų~~o įstatym~~ų~~o arba teisės akt~~ų~~o reikalavimai, arba apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos nuostatos skiriasi nuo šio TUUS reikalavimų, užduotis, atlikta vadovaujantis vietini~~ais~~u įstatym~~ais~~u, teisės akt~~ais~~u arba konkrečios sistemos nuostatomis, nebus savaime laikoma atlikta vadovaujantis ir šiuo TUUS. Praktikuojantis asmuo, laikydamasis vietini~~ų~~o įstatym~~ų~~o arba teisės akt~~ų~~o, arba apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos nuostatų, turi teisę papildomai laikytis šio TUUS, jei nebuvo įvykdyti taikomi šio TUUS reikalavimai (žr. A7 dalį).

…

Tikslai

13. Praktikuojančio asmens tikslai yra šie:

a) gauti arba pakankamą užtikrinimą, arba ribotą užtikrinimą, priklausomai nuo to, kokio užtikrinimo reikia, kad ŠESD apskaitos ataskaitoje nėra reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės ar klaidos, ir tuo remiantis pateikti pakankamo užtikrinimo arba riboto užtikrinimo išvadą~~, išreiškiančią tokio lygio užtikrinimą~~;

[21] ~~Užtikrinimo sistemos 53 dalis ir~~ 3000-ojo TUUS (persvarstyto) ~~37 dalis~~ 12 dalies a punkto iii papunktis

[22] 3000-ojo TAS (persvarstyto) ~~4 ir 6~~3 dalies a punktas, 20 ir 34 dalys

[23] 3000-ojo TAS (persvarstyto) 3 dalies b punktas ir 31 dalies a punktas. 1-asis tarptautinis kokybės kontrolės standartas (TKKS) „Audito įmonių, atliekančių finansinių ataskaitų auditą ir peržiūrą bei vykdančių kitas užtikrinimo ir susijusių paslaugų užduotis, kokybės kontrolė“.

b) – c) …

Apibrėžtys

14. Šiame TUUS toliau nurodyti terminai reiškia[24]:

a) – l) …

m) ŠESD apskaitos ataskaita – ataskaita (kartais vadinama išmetamųjų teršalų aprašu), kurioje nurodomos įmonės išmetamųjų ŠESD sudedamosios dalys ir jų kiekis per laikotarpį, ir, jei taikytina, pateikiama lyginamoji informacija ir aiškinamosios pastabos, įskaitant svarbių kiekybinio vertinimo ir ataskaitos teikimo principų santrauką. Įmonės ŠESD apskaitos ataskaitoje taip pat gali būti kategorijomis suskirstytų pašalinamų arba atimamų išmetamųjų teršalų sąrašas. Jei užduotis neapima visos ŠESD apskaitos ataskaitoje pateiktos informacijos, sąvoka „ŠESD apskaitos ataskaita“ turi būti suprantama, kaip ta ataskaitos dalis, kurios informaciją apima užduotis. ŠESD apskaitos ataskaita yra užduoties „dalyko informacija“[25].

n) – w) …

Reikalavimai

3000-asis TUUS (<u>persvarstytas</u>)

15. Praktikuojantis asmuo gali nurodyti, kad laikėsi šio TUUS tik tada, jei laikėsi šio ir 3000-ojo TUUS (<u>persvarstyto</u>) reikalavimų (žr. A5–A6, A17, A21–A22, A37 ir A127 dalis).

…

Sutikimas atlikti užduotį ir jos tęsimas

Įgūdžiai, žinios ir patirtis

16. Užduoties partneris turi

a) turėti <u>užtikrinimo užduoties atlikimo įgūdžių ir technikos, kurių įgijo intensyviai mokydamasis ir praktiškai taikydamas žinias,</u> ~~pakankamai užtikrinimo užduoties vykdymo įgūdžių, žinių ir patirties~~ ir pakankamai kompetencijos išmetamųjų teršalų kiekybinio vertinimo ir ataskaitos teikimo klausimais bei prisiimti atsakomybę už užtikrinimo užduoties išvadas; ir

b) įsitikinti, ar <u>asmenys, kurie atlieka užduotį,</u> ~~užduoties grupė ir praktikuojančio asmens išorės ekspertai turi būtinos profesinės kompetencijos~~ <u>turi tinkamos kompetencijos ir gebėjimų</u>, įskaitant kompetenciją išmetamųjų teršalų kiekybinio vertinimo ir ataskaitos teikimo klausimais, kad galėtų vykdyti užtikrinimo užduotį remiantis šiuos TUUS (žr. A18–A19 dalis).

Išankstinės užduoties sąlygos

17. Siekiant nustatyti, ar yra įvykdytos išankstinės užduoties sąlygos:

a) …

b) ~~vertindamas~~ <u>nustatydamas</u> taikomų kriterijų, kurie privalomi pagal 3000-ąjį TUUS

[24] 3000-ojo TUUS (<u>persvarstyto</u>) apibrėžtys taip pat taikomos ir šiam TUUS.

[25] ~~Užtikrinimo sistema, 8 dalis.~~ <u>3000-ojo TUUS (persvarstyto) 12 dalies x punktas.</u>

(persvarstytą)[26], tinkamumą, praktikuojantis asmuo turi nustatyti, ar tokie kriterijai apima tokius privalomus dalykus (žr. A23–A26 dalis):

c) …

Susitarimas dėl užduoties sąlygų

18. Pagal 3000-ąjį TUUS (persvarstytą)[27] reikalaujamos užduoties sąlygos, dėl kurių ~~buvo susitarta~~ privaloma susitarti, turėtų apimti (žr. A37 dalį):

a) – f) …

Planavimas

19. Planuodamas užduotį, kaip to yra reikalaujama pagal 3000-ąjį TUUS (persvarstytą)[28], praktikuojantis asmuo turi (žr. A38–A41 dalis):

…

Įmonės ir jos aplinkos,, įskaitant įmonės vidaus kontrolę, supratimas ir reikšmingo iškraipymo rizikos nustatymas bei įvertinimas

…

Įmonės vidaus kontrolė supratimas

Ribotas užtikrinimas	Pakankamas užtikrinimas
…	…
	26D. Įgydamas 25D punkte nurodytą supratimą praktikuojantis asmuo turi įvertinti kontrolių modelį ir nustatyti, ar jos buvo įdiegtos. Tam praktikuojantis asmuo turi ne tik pateikti paklausimą įmonės darbuotojams, atsakingiems už ŠESD apskaitos ataskaitą, bet ir atlikti papildomas procedūras (žr. A52–A53 dalis).

Kitos supratimo įgijimo ir reikšmingo iškraipymo rizikos nustatymo ir įvertinimo procedūros

…

28. Praktikuojantis asmuo turi pateikti paklausimus vadovybei ir kitiems atitinkamiems įmonės darbuotojams, kad galėtų nustatyti, ar jie turi žinių apie faktišką, įtariamą arba numanomą apgaulės ar įstatymųo ~~ir~~ arba teisės aktųo nesilaikymo atvejį, kuris turi įtakos ŠESD apskaitos ataskaitai (žr. A84–A86 dalis).

…

Bendras atsakas į įvertintą reikšmingo iškraipymo riziką ir tolesnės procedūros

…

[26] 3000-ojo TAS (persvarstyto) ~~19~~24 dalies b punkto ii papunktis ir 41 dalis
[27] 3000-ojo TAS (persvarstyto) ~~10~~27 dalis
[28] 3000-ojo TAS (persvarstyto) ~~12~~40 dalis

Apgaulė, įstatymai~~s~~s ir teisės aktai~~s~~s

47. Praktikuojantis asmuo turi tinkamai reaguoti į apgaulę arba įtariamą apgaulę bei įstatymų ~~ir~~ arba teisės aktų nesilaikymą arba įtariamą nesilaikymą, kuriuos nustato per užduotį (žr. A106–A107 dalis).

Ribotas užtikrinimas	Pakankamas užtikrinimas
…	…
Nustatyti, ar vykdant riboto užtikrinimo užduotį būtina atlikti papildomas procedūras 49K. Jei praktikuojantis asmuo sužino apie dalyką (-us), dėl kurio praktikuojantis asmuo gali manyti, kad ŠESD apskaitos ataskaita gali būti reikšmingai iškraipyta, jis turi parengti ir atlikti papildomas procedūras, ~~kurių praktikuojančiam asmeniui pakaktų,~~ kad gautų papildomų įrodymų ir galėtų (žr. A109–A110 dalis): a) padaryti išvadą, kad yra mažai tikėtina, kad ŠESD apskaitos ataskaita bus reikšmingai iškraipyta dėl tokio dalyko (-ų); arba b) nustatyti, kad dėl dalyko (-ų) ŠESD	*Rizikos vertinimo peržiūra vykdant pakankamo užtikrinimo užduotį* 49D. Praktikuojančio asmens reikšmingo iškraipymo rizikos įvertinimas tvirtinimo lygmeniu gali pasikeisti, kai vykdydamas užduotį jis gauna papildomos informacijos. Tais atvejais, kai praktikuojantis asmuo ~~atlikdamas tolesnes procedūras~~ gauna įrodymų ~~arba naujos informacijos,~~ nesuderinamų su įrodymais, kuriais iš pradžių remdamasis praktikuojantis asmuo atliko įvertinimą, jis turi tikslinti įvertinimą ir atitinkamai keisti suplanuotas procedūras (žr. A109 dalį).

…

Kitų praktikuojančių asmenų darbo naudojimas

57. Jei praktikuojantis asmuo ketina naudoti kitų praktikuojančių asmenų darbą, jis turi:

a) aiškiai informuoti kitą praktikuojan~~čiustį~~ asmen~~isį~~ apie jų jo darbo sritį ir atlikimo laiką bei ~~jų~~ kito praktikuojančio asmens pastebėjimus; ir (žr.A113–A114 dalis);
b) …

Rašytiniai pareiškimai

58. Praktikuojantis asmuo turi prašyti asmens (-ų), kuris atsako už nagrinėjamus dalykus ir juos išmano, pateikti rašytinius pareiškimus apie tai (žr. A116 dalį):
a) – e) …

f) ar jie atskleidė praktikuojančiam asmeniui apie jiems žinomus, jų įtariamus arba numanomus apgaulės ar įstatymų ~~ir~~ arba teisės aktų nesilaikymo atvejus, kai tokia apgaulė arba teisės aktų nesilaikymas gali turėti reikšmingos įtakos ŠESD apskaitos ataskaitai.

…

60. Praktikuojantis asmuo turi atsisakyti pateikti išvadą apie ŠESD apskaitos ataskaitą arba atsisakyti vykdyti užduotį, kai toks atsisakymas yra leidžiamas pagal taikom~~us~~ą įstatym~~us~~ą arba teisės akt~~us~~ą, jeigu:

a) – b) ...

…

Kita informacija

64. Praktikuojantis asmuo turi skaityti kitą dokumentuose, kurie apima ŠESD apskaitos ataskaitą ir čia aprašomą užtikrinimo ataskaitą, pateiktą informaciją, ~~ir jei, praktikuojančio asmens sprendimu, dėl tokios kitos informacijos gali sumažėti ŠESD apskaitos ataskaitos ir užtikrinimo ataskaitos patikimumas, tokį dalyką jis turi aptarti su įmone ir imtis atitinkamų tolesnių veiksmų,~~ kad galėtų nustatyti reikšmingus nesuderinamumus (jei tokių yra) su ŠESD apskaitos ataskaita arba užtikrinimo ataskaita, jeigu skaitydamas tokią kitą informaciją praktikuojantis asmuo (žr. A139 dalį):

a) nustato reikšmingą nesuderinamumą tarp tokios kitos informacijos ir ŠESD apskaitos ataskaitos ar užtikrinimo ataskaitos; arba

b) sužino apie tokioje kitoje informacijoje pateikto fakto reikšmingą iškraipymą, kai toks faktas nėra susijęs su dalykais, pateikiamais ŠESD apskaitos ataskaitoje arba užtikrinimo ataskaitoje, praktikuojantis asmuo turi aptarti dalyką su įmone ir, prireikus, imtis tolesnių veiksmų (žr. A124–A126 dalis).

…

Užduoties kokybės kontrolės peržiūra

71. Kai užduočių kokybės kontrolės peržiūra yra reikalaujama atlikti pagal įstatym~~us~~ą arba teisės akt~~us~~ą, arba kai audito įmonė nustato, kad būtina atlikti užduoties kokybės kontrolės peržiūrą, asmuo, atliekantis kokybės kontrolės peržiūrą, turi objektyviai įvertinti reikšmingus užduoties grupės sprendimus ir išvadas, padarytas rengiant užtikrinimo ataskaitą. Toks vertinimas turi apimti (žr. A130 dalį):

a) – d) …

Užtikrinimo išvados rengimas

72. Praktikuojantis asmuo turi ~~padaryti~~ suformuluoti išvadą apie tai, ar jis įgijo pakankamą ar ribotą užtikrinimą dėl ŠESD apskaitos ataskaitos, atsižvelgdamas į tai, kokio užtikrinimo reikia. Rengiant išvadą būtina atsižvelgti į šio TUUS 56 ir 73–75 dalyse nurodytus reikalavimus.

…

Užtikrinimo ataskaitos turinys

76. Užtikrinimo ataskaitą turi sudaryti bent tokios privalomos pagrindinės dalys (žr. A134 dalį):

a) antraštė, kuri aiškiai parodo, kad ataskaita – tai nepriklausoma ~~riboto arba pakankamo~~ užtikrinimo ataskaita;

b) ~~užtikrinimo ataskaitos~~ adresatas;

c) praktikuojančio asmens gauto užtikrinimo lygio – pakankamo ar riboto – aprašymas.

Atitinkamai turi būti pakeista 76 dalies d–f dalių numeracija.

~~g)~~h) taikomų kriterijų nurodymas:

i) …

ii) jei informacija apie šiuos kriterijus yra prieinama tik konkretiems numatomiems vartotojams arba ji yra pateikiama tik konkretiems tikslams, būtina pateikti pareiškimą, kuriuo skaitytojai įspėjami apie tokį faktą ir, kad dėl to dalyko ŠESD apskaitos ataskaita gali būti netinkama naudoti kitais tikslais. Tokiame pareiškime taip pat turi būti nurodyta ~~dėl~~ galimybės ~~s~~ užtikrinimo ataskaitą naudoti tik tokiems numatomiems vartotojams arba tokiems tikslams (žr. A140–A141 dalis);

iii) …

i) pareiškimas, kad audito įmonė, kurioje dirba praktikuojantis asmuo, taiko 1-ąjį TKKS ar kitus profesinius reikalavimus arba įstatyme ar teisės akte nustatytus reikalavimus, kurie yra ne mažiau griežti nei 1-asis TKKS. Jeigu praktikuojantis asmuo nėra buhalteris profesionalas, pareiškime būtina nurodyti taikomus profesinius reikalavimus arba įstatyme ar teisės akte nustatytus reikalavimus, kurie yra ne mažiau griežti nei 1-asis TKKS;

j) pareiškimas, kad praktikuojantis asmuo laikosi nepriklausomumo ir kitų TBESV kodekso etikos ar kitų profesinių reikalavimų arba įstatyme ar teisės akte nustatytų reikalavimų, kurie yra ne mažiau griežti nei TBESV kodekso A ir B dalies reikalavimai, susiję su užtikrinimo užduotimis. Jeigu praktikuojantis asmuo nėra buhalteris profesionalas, pareiškime turi būti nurodyti taikomi profesiniai reikalavimai arba įstatyme ar teisės akte nustatyti reikalavimai, kurie yra ne mažiau griežti nei TBESV kodekso A ir B dalies reikalavimai, susiję su užtikrinimo užduotimis;

~~h)~~k) praktikuojančio asmens pareigų apibūdinimas, įskaitant:

i) ...

ii) informatyvi praktikuojančio asmens atliktųo ~~procedūrų~~ darbo santrauka, kuria remiantis suformuluotos išvados. Jeigu atliekama riboto užtikrinimo užduotis, būtina nurodyti atliktų procedūrų pobūdį, atlikimo laiką ir apimtį, kad galima būtų suprasti praktikuojančio asmens išvadas. Atliekant riboto užtikrinimo užduotį atlikto darbo santraukoje turi būti nurodyta ~~turi būti pateiktas teiginys~~, kad:

- ~~r~~iboto užtikrinimo užduoties procedūros savo pobūdžiu ir atlikimo laiku skiriasi nuo pakankamo užtikrinimo užduoties procedūrų ir yra mažesnės apimties; ir
- ~~t~~odėl vykdant riboto užtikrinimo užduotį įgytas užtikrinimo lygis yra gerokai mažesnis nei užtikrinimo lygis, kuris būtų įgytas vykdant pakankamo užtikrinimo užduotį (žr. A142–A144 dalis):

l) Praktikuojančio asmens ~~išreikšta teigiama~~ išvada:

i) ~~vykdant pakankamo užtikrinimo užduotį~~ išreikšta atliekant pakankamo užtikrinimo užduotį, turi būti teigiama; arba

ii) ~~neigiama išvada vykdant riboto užtikrinimo užduotį apie tai, ar ŠESD apskaitos ataskaita visais reikšmingais atžvilgiais yra parengta vadovaujantis taikomais kriterijais;~~ atliekant riboto užtikrinimo užduotį, išvados turi būti suformuluotos taip, kad pagal jas būtų aišku, ar remdamasis atlikta užduoti praktikuojantis asmuo pastebėjo dalyką (-us), kuris jį verčia manyti, kad ŠESD apskaitos ataskaita visais reikšmingais atžvilgiais neparengta vadovaujantis taikomais kriterijais;

iii) jeigu praktikuojantis asmuo pareiškia modifikuotą išvadą, užtikrinimo ataskaitą turi sudaryti:

a. skyrius, kuriame pateikiamas dalyko (-ų), dėl kurio modifikuojama išvada, aprašymas; ir

b. skyrius, kuriame pateikiama modifikuota praktikuojančio asmens išvada;

~~j) jei praktikuojantis asmuo išreiškia modifikuotą išvadą, aiškus tokios išvados paaiškinimas;~~

~~k)~~m) praktikuojančio asmens parašas (žr. A145 dalį);

~~l)~~n) užtikrinimo ataskaitos data. Užtikrinimo ataskaitos data negali būti ankstesnė už datą, kurą praktikuojantis asmuo gavo įrodymų, pagal kuriuos jis suformulavo savo išvadą, įskaitant įrodymą, kad atitinkamus įgaliojimus turintys asmenys patvirtino, jog prisiėmė atsakomybę už ŠESD apskaitos ataskaitą;

~~m)~~o) vieta, kurioje praktikuojantis asmuo vykdo savo praktiką, pagal jurisdikciją.

„Dalyko pabrėžimo“ ir „Kitų dalykų“ pastraipos

77. Jei, praktikuojančio asmens nuomone, yra būtina (žr. A146–A152 dalis):

a) – b)

ir tai nėra draudžiama įstatym~~ais~~u arba teisės akt~~ais~~u. Apie tai praktikuojantis asmuo turi nurodyti užtikrinimo ataskaitos pastraipoje, turinčioje tinkamą antraštę, kuri aiškiai parodo, kad praktikuojančio asmens išvada nebuvo modifikuota atsižvelgiant į tokį dalyką.

Kiti informavimui keliami reikalavimai

78. Praktikuojantis asmuo turi informuoti asmenį (-is), vykdantį ŠESD apskaitos ataskaitos rengimo priežiūros pareigas, apie toliau nurodytus dalykus, kuriuos praktikuojantis asmuo pastebėjo per užduotį, ir turi nustatyti, ar jis privalo apie juos pranešti kitai šaliai įmonės viduje arba už jos ribų:

a) – b)

c) dalykus dėl įstatym~~ų~~o arba teisės akt~~ų~~o nesilaikymo, išskyrus dalykus, kurie yra aiškiai nesvarbūs (žr. A87 dalį).

Taikymas ir kita aiškinamoji medžiaga

Įžanga

…

Pagrindiniai veiklos rodikliai, nustatyti remiantis ŠESD duomenimis (žr. 4 dalies b punktą)

A3. Pagrindinių veiklos rodiklių, nustatytų remiantis ŠESD duomenimis, pavyzdys yra per laikotarpį įmonės pagamintų transporto priemonių išmetamų teršalų kiekio, tenkančio vienam kilometrui, svertinis vidurkis, kuris turi būti skaičiuojamas ir atskleidžiamas vadovaujantis tam tikrose jurisdikcijose taikom~~ais~~u įstatym~~ais~~u arba teisės akt~~ais~~u.

…

A6. Profesijos atstovų, įstatym~~ų~~o arba teisės akt~~ų~~o nustatytos apsaugos priemonės arba darbo aplinkoje taikomos apsaugos priemonės gali pašalinti arba sumažinti grėsmes iki priimtino lygio.

Vietini~~a~~is įstatymai~~s~~ ir teisės akti~~s~~ bei apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos nuostatos (žr. 11 dalį)

A7. Vietini~~uose~~ame įstatym~~uose~~yme ir teisės akt~~uose~~ arba apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos nuostatose gali būti įtraukti šio TUUS ir papildomi reikalavimai; reikalavimas vykdant visų rūšių užduotis atlikti specifines procedūras arba reikalavimas procedūras atlikti tam tikru būdu. Pavyzdžiui, pagal vietini~~us~~į įstatym~~us~~ą ar teisės akt~~us~~ą arba apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos nuostatas gali būti reikalaujama, kad praktikuojantis asmuo pateiktų tokio formato ataskaitą, kuri neatitinka šio TUUS. Kai įstatyme arba teisės akte yra nurodoma užtikrinimo ataskaitos išdėstymą arba formuluotę pateikti tokia forma arba remiantis tokiomis sąlygomis, kurios reikšmingai skiriasi nuo šiame TUUS nurodytų užtikrinimo ataskaitos formos ir sąlygų, ir kai praktikuojantis asmuo išvadoje nurodo, kad papildomas paaiškinimas užtikrinimo ataskaitoje nesumažins galimo neteisingo supratimo, jis turi apsvarstyti, ar įtraukti į ataskaitą pareiškimą, kad ši užduotis buvo atlikta nesivadovaujant šiuo TUUS.

…

3000-asis TUUS (persvarstytas) (žr. 9 ir 15 dalis)

A17. 3000-ajame TUUS (persvarstytame) yra nurodyta ~~daugybė~~ užtikrinimo užduotims (išskyrus auditą ir istorinės informacijos peržiūros) taikomų reikalavimų, įskaitant užduotis, kurios atliekamos vadovaujantis šiuo TUUS. Kai kuriais atvejais TUUS gali būti pateikti papildomi reikalavimai arba taikymo medžiaga, susijusi su šiomis temomis.

…

Dalyko tinkamumo ~~vertinimas~~ nustatymas (žr. 15 dalį)

A21. 3000-ajame TUUS (persvarstytame) yra reikalaujama, ~~kad būtų įvertintas~~ nustatyti, ar pagrindinis dalykas yra tinkamas ~~dalyko tinkamumas~~[29]. Užduoties dėl ŠESD apskaitos ataskaitos pagrindinis dalykas yra įmonės išmetamieji teršalai (taip pat pašalinti teršalai ir atimami išmetamųjų teršalų kiekiai, jei tokių yra). Toks pagrindinis dalykas yra tinkamas, jei, be visų kitų dalykų, įmonės išmetamųjų teršalų kiekybinis vertinimas nuolat atliekamas remiantis tinkamais kriterijais[30].

Kriterijų tinkamumo ~~vertinimas~~ nustatymas

Specialiai sukurti ir nustatyti kriterijai (žr. 17 dalies b punktą)

A23. Tinkami kriterijai turi atitikti šias ypatybes: tinkamumas, išsamumas, patikimumas, neutralumas ir suprantamumas. Kriterijai gali būti „specialiai sukurti“ arba jie gali būti „nustatyti“, ~~o tai reiškia~~ pavyzdžiui, kad jie yra nustatyti įstatym~~uose~~e arba teisės akt~~uose~~e arba yra išleisti įgaliotų arba pripažintų ekspertų organizacijų, kurios juos rengia skaidriai ir tinkamai[31]. Nors gali būti manoma, kad priežiūros institucijos nustatyti kriterijai yra tinkami, tačiau, kai priežiūros institucija yra numatomas vartotojas, kai kurie nustatyti kriterijai gali būti sukurti konkretiems tikslams, todėl netinkami kitomis aplinkybėmis. Pavyzdžiui, priežiūros institucijos sukurtų kriterijų, apimančių tam tikram regionui nustatytus išmetamųjų teršalų faktorius, informacija gali būti klaidinanti, jei tokie kriterijai yra taikomi kitame regione išmetamiems teršalams. Taip pat kriterijai, kurie yra sukurti tik

[29] 3000-ojo TAS (persvarstyto) ~~18~~ 24 dalies b punkto i papunktis
[30] ~~Užtikrinimo sistemos 34–38 dalys ir~~ 3000-ojo TUUS (persvarstyto) ~~19–21 dalys~~ 24 dalies b punkto ii papunktis
[31] 3000-ojo TUUS (persvarstyto) A45–A48 dalys ~~Užtikrinimo sistemos 36–37 dalys~~

tam, kad pagal juos būtų rengiamos ataskaitos apie priežiūros tikslais svarbius išmetamuosius teršalus, gali būti netinkami rengiant ataskaitas numatomiems vartotojams, kurie nėra priežiūros institucija, nustačiusi tokius kriterijus.

…

A25. ~~Taikomi k~~Kriterijai gali apimti nustatytus kriterijus, kuriuos papildo ŠESD apskaitos ataskaitos aiškinamajame rašte atskleista informacija apie specifines ribas, metodus, prielaidas, išmetamųjų teršalų faktorius ir pan. Kai kuriais atvejais nustatyti kriterijai gali būti netinkami net ir papildžius juos atskleista informacija ŠESD apskaitos ataskaitos aiškinamajame rašte, pavyzdžiui, kai jie neapima 17 dalies b punkte nurodytų dalykų.

A26. Būtina pažymėti, kad užtikrinimo lygis neturi įtakos ~~taikomų~~ kriterijų tinkamumui, t.y., jei tokie kriterijai netinka pakankamo užtikrinimo užduočiai, tai jie netinka ir riboto užtikrinimo užduočiai, ir atvirkščiai.

A27. Procesas, per kurį siekiama nustatyti, kurios įmonės vykdomos arba jos kontroliuojamos veiklos rūšys turi būti įtrauktos į įmonės ŠESD apskaitos ataskaitą, paprastai yra vadinamas įmonės organizacinių ribų nustatymu. Kai kuriais atvejais reguliavimo tikslais įstatym~~uose~~e arba teisės akt~~uose~~ būna apibrėžiamos įmonei nustatytos pranešimo apie išmestus ŠESD kiekius ribos. Kitais atvejais remiantis taikomais kriterijais gali būti leidžiama rinktis skirtingus įmonės organizacinių ribų nustatymo metodus, pavyzdžiui, gali būti leidžiama rinktis metodą, pagal kurį įmonės ŠESD apskaitos ataskaita yra suderinama su finansinėmis ataskaitomis, arba kitokį metodą, pagal kurį, pavyzdžiui, bendrosios įmonės arba asocijuotosios įmonės traktuojamos skirtingai. Siekiant nustatyti įmonės organizacines ribas gali tekti atlikti tokių subjektų, kaip bendrųjų įmonių, ūkio bendrijų ir trestų sudėtingos organizacinės struktūros bei sudėtingų arba neįprastų sutartinių santykių analizę. Pavyzdžiui, objektas gali priklausyti vienai šaliai, tačiau jį gali naudoti kita šalis ir jis gali apdoroti tik kitos šalies medžiagas.

…

Pakankami atskleidimai (žr. 17 dalies b punkto iv papunktį ir 74 dalies d punktą)

A29. Pagal informacijos atskleidimo reguliavimo tvarką priežiūros institucijai pakanka informacijos, kurią reikalaujama atskleisti pagal atitinkamus įstatym~~us~~ą arba teisės akt~~us~~ą. Siekiant, kad savanoriško ataskaitos teikimo atvejais numatomi vartotojai galėtų suprasti reikšmingus sprendimus, priimtus rengiant ŠESD apskaitos ataskaitą, būtina atskleisti tokius dalykus:

a) – e) …

…

Užduoties sąlygų keitimas (žr. 15 ir 18 dalis)

A37. 3000-ąjį TUUS (persvarstytame) nurodyta, kad praktikuojantis asmuo privalo nesutikti keisti užduoties sąlygų be pagrįsto pateisinimo[32]. Prašymas keisti užduoties apimtį neturi pagrįsto pateisinimo, jei, pavyzdžiui, yra prašoma į užduotį neįtraukti konkrečių taršos šaltinių, nes yra tikėtina, kad praktikuojančio asmens išvada bus modifikuota.

…

Ketinimas naudoti praktikuojančio asmens ekspert~~ų~~o arba kit~~ų~~o praktikuojančių asmen~~ų~~s darbą (žr. 19 dalies e punktą)

[32] 3000-ojo TAS (persvarstyto) ~~11~~29 dalis

A42. Užduotį gali vykdyti įvairių sričių specialistų grupė, kurią sudaro vienas arba daugiau ekspertų, ypač pakankamai sudėtingose užduotyse, kuriose gali prireikti specialisto, išmanančio išmetamųjų teršalų kiekybinį vertinimą ir ataskaitos teikimo principus (žr. A19 dalį). 3000-ajame TUUS (persvarstytame) yra nurodyti keli reikalavimai dėl eksperto darbo naudojimo, kuris turi būti apsvarstytas planavimo etape nustatant šaltinių, būtinų užduočiai vykdyti, pobūdį, atlikimo laiką ir apimtis[33].

…

Reikšmingumas planuojant ir vykdant užduotį

Reikšmingumo nustatymas planuojant užduotį (žr. 20−21 dalis)

A44. Kriterijuose gali būti aptariama reikšmingumo samprata rengiant ir pateikiant ŠESD apskaitos ataskaitą. Nors kriterijuose reikšmingumas gali būti aptariamas įvairiais aspektais, dažniausiai yra paaiškinama, kad:

…

- sprendimai dėl dalykų, kurie gali būti reikšmingi ŠESD apskaitos ataskaitos numatomiems vartotojams, priimami atsižvelgiant į numatomų vartotojų kaip grupės bendrosios informacijos poreikius. ~~Į galimą iškraipymo poveikį konkretiems vartotojams, kurių poreikiai gali būti labai nevienodi, šiuo atveju neatsižvelgiama.~~ Jeigu užduoties tikslas nėra patenkinti konkrečių naudotojų informacijos poreikius, paprastai nevertinamas galimas iškraipymų poveikis konkretiems vartotojams, kurių informacijos poreikiai gali būti labai įvairūs.

…

A47. Numatomi vartotojai ir jų informacijos poreikiai gali būti, pavyzdžiui:

- …

Praktikuojančiam asmeniui gali nepavykti nustatyti visų, kurie skaitys užtikrinimo ataskaitą, ypač, kai daugybė žmonių turi galimybę gauti tokią ataskaitą. Tokiais atvejais, ypač, kai galimi ~~skaitytojai~~ vartotojai gali domėtis išmetamaisiais teršalais dėl įvairiausių priežasčių, numatomi naudotojai gali būti tik pagrindinės suinteresuotosios šalys, turinčios svarbių ir bendrų interesų. Numatomus vartotojus galima nustatyti įvairiais būdais, pavyzdžiui, remiantis sutartimi tarp praktikuojančio asmens ir užduoties šalies arba įstatym~~ais~~u arba teisės akt~~ais~~u.

…

Įmonės ir jos aplinkos, įskaitant įmonės vidaus kontrolę, supratimas ir reikšmingo iškraipymo rizikos nustatymas bei įvertinimas (žr. 23−26 dalis)

…

Neapibrėžtumas (žr. 23 dalies b punkto i papunkčio c dalis ir 76 dalies e punktą)

…

A55. Tai, kad įmonės išmestų teršalų kiekybiniam vertinimui yra būdingas neapibrėžtumas, nereiškia, kad įmonės išmetamųjų teršalų kiekis negali būti nagrinėjamu dalyku. Pavyzdžiui, pagal taikomus kriterijus gali būti reikalaujama, kad skaičiuojant 2-osios kategorijos taršos dėl elektros energijos suvartojimo kiekius nustatytas išmetamųjų teršalų faktorius būtų dauginamas iš suvartoto elektros energijos kiekio, išreikšto kilovatvalandėmis. Išmetamųjų teršalų faktorius nustatomas remiantis prielaidomis ir modeliais, kurie ne visais atvejais pasitvirtina. Tačiau, jeigu prielaidos ir modeliai tam tikromis aplinkybėmis yra pagrįsti ir apie juos atskleista pakankamai informacijos, dažniausiai ~~bus~~

[33] 3000-ojo TAS (persvarstyto) ~~26–32 dalys~~ 45 dalies c punktas, 52 ir 54 dalys

~~galima pateikti užtikrinimą dėl~~ ŠESD apskaitos ataskaitos informacija laikoma užtikrinimo užduoties objektu.

A56. Priešinga A55 dalyje aprašyta situacija galėtų būti, kai kiekybinis vertinimas atliekamas vadovaujantis kriterijais, pagal kuriuos modeliai ir prielaidos pasirenkami atsižvelgiant į įmonės aplinkybes. Taikant konkrečiai įmonei tinkamus modelius ir prielaidas, galima būtų gauti tikslesnius kiekybinio vertinimo rezultatus nei naudojant, pavyzdžiui, vidutinius pramonės šakos išmetamųjų teršalų faktorius. Papildoma reikšmingo iškraipymo rizika taip pat gali kilti ir dėl to, kaip buvo gauti konkrečiai įmonei taikomi modeliai ir prielaidos. Kaip nurodyta A55 dalyje, jei prielaidos ir modeliai tam tikromis aplinkybėmis yra pagrįsti ir apie juos atskleista pakankamai informacijos, dažniausiai ~~bus galima pateikti užtikrinimą dėl~~ ŠESD apskaitos ataskaitos informacija laikoma užtikrinimo užduoties objektu.

…

A58. ŠESD apskaitos ataskaitos aiškinamąjame rašte pateikta informacija apie neapibrėžtumų, kurie turi įtakos įmonės ŠESD apskaitos ataskaitai, pobūdį, priežastį ir poveikį yra įspėjimas numatomiems vartotojams dėl neapibrėžtumų, susijusių su išmetamųjų teršalų kiekybiniu vertinimu. Tokia informacija yra ypač svarbi, kai numatomi vartotojai nenustato kriterijų, kuriais turi būti vadovaujamasi. Pavyzdžiui, ŠESD apskaitos ataskaita gali būti prieinama įvairiems ~~numatomiems~~ vartotojams net ir tuomet, kai naudojami kriterijai buvo parengti tam tikrais priežiūros tikslais.

A59. Kadangi neapibrėžtumas yra svarbi visų ŠESD apskaitos ataskaitų ypatybė, pagal 76 dalies e punktą yra reikalaujama apie jį užsiminti užtikrinimo ataskaitoje neatsižvelgiant į tai, kas yra atskleista ŠESD apskaitos ataskaitos aiškinamąjame rašte[34].

…

Reikšmingo iškraipymo rizikos priežastys (žr. 34 dalį)

…

Įstatymų ir teisės aktų nesilaikymas (žr. 34 dalies b punktą ir 78 dalies c punktą)

A87. Šiame TUUS išskiriamos praktikuojančio asmens pareigos dviejų skirtingų rūšių įstatymų ir teisės aktų atžvilgiu:

a) įstatymų ir teisės aktų, kurie yra bendrai pripažįstami turintys tiesioginės įtakos ŠESD apskaitos ataskaitoje nurodomų reikšmingų kiekių nustatymui ir atskleidžiamai informacijai, nes juose yra nustatyta, kokie kiekiai turi būti nurodyti įmonės ŠESD apskaitos ataskaitoje ir kokia informacija turi būti atskleista. Pagal 34 dalies b punktą reikalaujam, kad praktikuojantis asmuo, atlikdamas 33K ir 33D reikalaujamas procedūras, įvertintų reikšmingo iškraipymo dėl įstatymų ir teisės aktų nuostatų nesilaikymo tikimybę; ir

b) kitų įstatymų ~~ir~~ arba teisės aktų, kurie nedaro tiesioginės įtakos nustatant ŠESD apskaitos ataskaitoje nurodomus kiekius ir atskleidžiamą informaciją, tačiau kurių laikymasis gali būti labai svarbus įmonės veiklos sritims, jos galimybėms tęsti veiklą ar išvengti didelių sankcijų (pavyzdžiui, veiklos licencijos sąlygų vykdymas ar aplinkos apsaugos reikalavimus nustatančių teisės aktų laikymasis). Labai svarbu, kad ~~per visą užduoties vykdymo laiką~~ planuodamas ir atlikdamas užduotį praktikuojantis asmuo laikytųsi ~~išlaikytų~~ profesinio skepticizmo, kaip tai nurodyta 3000-ajame TUUS[35], ir būtų budrus atlikdamas procedūras, skirtas išvadai apie ŠESD apskaitos ataskaitą suformuoti, kad jis galėtų pastebėti tokių įstatymų ir teisės aktų nesilaikymo arba įtariamus nesilaikymo atvejus.

[34] Taip pat žr. 3000-ojo TUUS (persvarstyto) ~~49~~ 69 dalies e punktą.
[35] 3000-ojo TAS (persvarstyto) ~~14~~37 dalis

…

Bendras atsakas į įvertintą reikšmingo iškraipymo riziką ir tolesnės procedūros

Riboto ir pakankamo užtikrinimo užduotys (žr. 8, 35–41D, 42K–43D ir 46 dalis)

A90. Kadangi vykdant riboto užtikrinimo užduotį įgyto užtikrinimo lygis yra mažesnis nei vykdant pakankamo užtikrinimo užduotį, todėl praktikuojančio asmens per riboto užtikrinimo užduotį atliekamų procedūrų pobūdis ~~skirsis~~ skiriasi nuo pakankamo užtikrinimo užduoties procedūrų pobūdžio ir atlikimo laiko, bet to procedūrų apimtis bus mažesnė. Svarbiausi skirtumai tarp praktikuojančio asmens bendro atsako į įvertintą reikšmingo iškraipymo riziką ir tolesnių procedūrų vykdant pakankamo užtikrinimo užduotį dėl ŠESD apskaitos ataskaitos ir bendro atsako bei tolesnių procedūrų vykdant riboto užtikrinimo užduotį dėl ŠESD apskaitos ataskaitos yra šie:

a) ~~*dėmesys, skiriamas įvairiausių procedūrų pobūdžiui:*~~ tikėtina, kad dėmesys, skiriamas įvairių procedūrų kaip įrodymų šaltiniui pobūdžiui, skirsis atsižvelgiant į užduoties aplinkybes. Pavyzdžiui:

- praktikuojantis asmuo gali nuspręsti, kad tam tikros riboto užtikrinimo užduoties aplinkybėmis jis turėtų skirti gerokai daugiau dėmesio įmonės darbuotojams teikiamiems paklausimams ir analitinėms procedūroms, ir gerokai mažiau (arba visai neskirti) dėmesio kontrolių testams ir įrodymų rinkimui iš išorės šaltinių, kai toks dėmesys ~~nėra~~ gali būti netinkamas pakankamo užtikrinimo užduoties aplinkybėmis;

…

b) ~~tolesnių procedūrų apimtis: vykdant~~ riboto užtikrinimo užduoties metu atliekama mažiau tolesnių procedūrų ~~apimtis yra mažesnė~~ nei ~~vykdant~~ pakankamo užtikrinimo užduoties metu. Galima būtų:

- pasirinkti mažesnį ~~sumažinti~~ tikrinamų vienetų skaičių~~, pavyzdžiui, mažesnis detaliųjų testų imties dydis~~;

…

c) ~~analitinių procedūrų pobūdis:~~ vykdant pakankamo užtikrinimo užduotį atliekamos analitinės procedūros kaip atsakas į įvertintą reikšmingo iškraipymo riziką apima tikimybių dėl kiekių ir koeficientų nustatymą, kurie yra paknakamai tikslūs, kad galima būtų nustatyti reikšmingus iškraipymus. ~~Antra vertus, v~~ Vykdant riboto užtikrinimo užduotį ~~visada~~ galima pasirinkti tokias analitines procedūras, kuriomis galima būtų pagrįsti tikėtinas tendencijų kryptis, santykius ir koeficientus, o ne nustatyti iškraipymus taip tiksliai, kaip to tikimasi vykdant pakankamo užtikrinimo užduotį[36].

…

Apgaulė, įstatym~~a~~ias ir teisės akt~~a~~is (žr.(žr. 47 dalį)

…

A107. A106 dalyje nurodyti veiksmai gali būti tinkamas atsakas į įstatym~~ų~~o ir teisės akt~~ų~~o nesilaikymą arba įtariamą nesilaikymą, kuris nustatomas vykdant užduotį. Tai pat gali būti tikslinga tokį dalyką aprašyti užtikrinimo ataskaitos „Kitų dalykų“ pastraipoje remiantis šio TUUS 77 dalimi, išskyrus, kai praktikuojantis asmuo:

…

[36] Taip būna ne visada. Pavyzdžiui, tam tikromis aplinkybėmis praktikuojantis asmuo, remdamasis pastoviais fiziniais ir cheminiais santykiais, gali nustatyti tikslias tikimybes net ir vykdydamas riboto užtikrinimo užduotį.

b) įmonė kliudė surinkti pakankamų tinkamų audito įrodymų, kuriais remiantis galima būtų įvertinti, ar nesilaikymas, kuris galėtų turėti reikšmingos įtakos ŠESD apskaitos ataskaitai, iš tikrųjų įvyko ar galėjo įvykti. Tokiu atveju taikoma 3000-ojo TUUS (persvarstyto) ~~51~~ 66 dalis.

…

Kit~~ų~~o praktikuojančių~~o~~ asmen~~ų~~s darbo naudojimas

Kit~~ų~~o praktikuojančių~~o~~ asmen~~ų~~s informavimas (žr. 57 dalies a punktą)

A113. Svarbūs dalykai, apie kuriuos užduoties grupė gali informuoti kit~~ua~~ą praktikuojanči~~ust~~į asmen~~is~~į, ir kuri~~e~~s yra susijęs su ketinamu naudoti kitų praktikuojančių asmenų darbu, tokio darbo naudojimo tikslu ir kito praktikuojančio asmens bendravimo su užduoties grupe forma ir turiniu, gali būti:

- …

Kit~~ų~~o praktikuojančių~~o~~ asmen~~ų~~s informacijos teikimas (žr. 57 dalies a punktą)

A114. Užduoties grupė gali prašyti, kad kitas praktikuojantis asmuo informuotų apie tokius svarbius dalykus:

…

- informacija apie įstatym~~ų~~o arba teisės akt~~ų~~o nesilaikymą, dėl kurio ŠESD apskaitos ataskaita galėtų būti reikšmingai iškraipyta;

Įrodymai (žr. 57 dalies b punktą)

A115. Svarbūs svarstymai siekiant gauti įrodymų dėl kito praktikuojančio asmens darbo gali būti:

- …

…

Tikslinimai (žr. 62 dalies a punktą)

A121. Ankstesnio laikotarpio ŠESD apskaitos ataskaitoje nurodyti kiekiai gali būti tikslinami remiantis įstatym~~ais~~u ar teisės akt~~ais~~u arba taikomais kriterijais, nes, pavyzdžiui, įgyjama daugiau mokslinių žinių, atliekami svarbūs struktūriniai įmonės pakeitimai, atsiranda galimybė taikyti tikslesnius kiekybinio vertinimo metodus arba nustatoma svarbi klaida.

…

Kita informacija (žr. 64 dalį)

…

A126. Tolesni veiksmai, kurių būtina imtis, jei dėl kitos informacijos gali sumažėti ŠESD apskaitos ataskaitos ir užtikrinimo ataskaitos patikimumas, yra, pavyzdžiui:

…

- atsisakyti vykdyti užduotį, jei toks atsisakymas yra leidžiamas pagal taikom~~us~~ą įstatym~~us~~ą arba teisės akt~~us~~ą;

Dokumentavimas

Atliktų procedūrų ir gautų įrodymų dokumentavimas (žr. 15 ir 65–66 dalis)

A127. 3000-ajame TUUS (persvarstytame) nurodyta, kad praktikuojantis asmuo turi laiku parengti dokumentus, kaip ~~kurie dokumentuoti dalykus, kurie suteikia svarbių įrodymų, pagrindžiančių~~ užtikrinimo išvados pagrindą ~~ir patvirtinančių, kad užduotis buvo atlikta vadovaujantis TUUS~~[37]. Toliau yra pateikti dalykų, kuriuos reikėtų nurodyti užduoties dokumentuose, pavyzdžiai:

…

- įstatym~~ai~~as ~~ir~~ arba teisės akt~~ai~~as: nustatytas arba įtariamas įstatym~~ų~~o ~~ir~~ arba teisės akt~~ų~~o nesilaikymas bei pasitarimo su įmone ir kitomis šalimis, kurios nepriklauso įmonei, rezultatai;

…

Galutinės užduoties bylos sudarymas (žr. 69 dalį)

A129. Pagal 1-ąjį TKKS (arba kitus profesinius ~~nacionalinius~~ reikalavimus arba įstatyme ar teisės akte nustatytus reikalavimus, kurie yra ne mažiau griežti nei 1-asis TKKS) yra reikalaujama, kad audito įmonės įdiegtų politiką ir procedūras, pagal kurias galima būtų laiku baigti sudaryti galutines užduoties bylas[38]. Tinkamas terminas, per kurį turi būti baigta rengti galutinė užduoties byla, paprastai būna ne vėliau kaip 60 dienų po užduoties ataskaitos datos[39].

…

Užtikrinimo ataskaitos turinys

Informacija, kurios neapima praktikuojančio asmens išvados (žr. 76 dalies c punktą)

Atimami išmetamųjų teršalų kiekiai (žr. 76 dalies f punktą)

…

A139. Praktikuojančio asmens teiginys dėl atsakomybės už atimamus išmetamųjų teršalų kiekius, kai tokius atimamus išmetamuosius teršalų kiekius sudaro kompensacijos, gali būti formuluojamas taip: „ŠESD apskaitos ataskaitoje nurodyti ABC atimami išmetamųjų teršalų kiekiai – yyy tonų $CO_{2\text{-}e}$ per metus – yra susiję su kompensacijomis. Atlikome procedūras, siekdami nustatyti, ar tokios kompensacijos buvo įsigytos per ataskaitinius metus ir ar ŠESD apskaitos ataskaitoje yra pateikta tinkama susijusių sutarčių ir dokumentų santrauka. Tačiau neatlikome jokių procedūrų dėl tokių kompensacijų išorės tiekėjų ir nepareiškiame ~~nuomonės~~ išvados apie tai, ar dėl tokių kompensacijų buvo išmesta yyy tonų mažiau $CO2_{\text{-}e}$ ar bus mažiau išmesta ateityje.“

…

Praktikuojančio asmens atliktų procedūrų santrauka (žr. 76 dalies h punkto ii papunktį)

…

A143. Atliekant riboto užtikrinimo užduotį būtina aprašyti atliktų procedūrų pobūdį, atlikimo laiką ir apimtį, kad numatomi vartotojai galėtų suprasti riboto užtikrinimo ataskaitoje pateiktą išvadą. Paprastai atlikus riboto užtikrinimo užduotį praktikuojančio asmens procedūros yra aprašomos išsamiau nei atlikus pakankamo užtikrinimo užduotį. Taip pat reikėtų aprašyti procedūras, kurios nebuvo atliktos, tačiau kurios paprastai atliekamos vykdant pakankamo užtikrinimo užduotį. Tačiau ne visada yra įmanoma nurodyti visų tokių procedūrų, nes reikiamas praktikuojančio asmens supratimas ir reikšmingo iškraipymo rizikos įvertinimas yra ne toks išsamus, kaip atliekant pakankamo užtikrinimo užduotį.

---

[37] 3000-ojo TAS (persvarstyto) ~~42~~79 dalis
[38] 1-ojo TKKS 45 dalis
[39] 1-ojo TKKS A54 dalis

Veiksniai, į kuriuos būtina atsižvelgti nustatant, ką ir kiek išsamiai aprašyti, yra šie:

…

- numatomų vartotojų lūkesčiai dėl ataskaitoje pateiktos informacijos išsamumo lygio remiantis praktika rinkoje arba taikoma~~is~~u įstatyma~~is~~u arba teisės akta~~is~~u.

…

„Dalyko pabrėžimo“ pastraipos ir „Kitų dalykų“ pastraipos (žr. 77 dalį)

…

A152. „Kitų dalykų“ pastraipoje negali būti informacijos, kurią draudžiama pateikti pagal įstatym~~us~~ą arba teisės akt~~us~~ą arba kitus profesinius standartus, pavyzdžiui, etikos standartus, susijusius su informacijos konfidencialumu. „Kitų dalykų“ pastraipoje taip pat negali būti informacijos, kurią privalo pateikti vadovybė.

2 priedas

(žr. A134 dalį)

Užtikrinimo ataskaitų dėl ŠESD apskaitos ataskaitos pavyzdžiai

1-asis pavyzdys.

Aplinkybės apima tokius dalykus:

- **pakankamo užtikrinimo užduotis;**
- **įmonės ŠESD apskaitos ataskaitoje nėra nurodyti 3-iosios kategorijos taršos kiekiai;**
- **įmonės ŠESD apskaitos ataskaitoje nėra nurodyti atimami išmetamųjų teršalų kiekiai;**
- **ŠESD apskaitos ataskaitoje nepateikta lyginamoji informacija.**

Ši pavyzdinė ataskaita yra rekomendacinio, todėl nėra išsami ir tinkama visoms situacijoms.

NEPRIKLAUSOMA PRAKTIKUOJANČIO ASMENS PAKANKAMO UŽTIKRINIMO ATASKAITA DĖL ABC ŠILTNAMIO EFEKTĄ SUKELIANČIŲ DUJŲ (ŠESD) APSKAITOS ATASKAITOS

…

Mūsų nepriklausomumas ir kokybės kontrolė

Laikėmės nepriklausomumo ir kitų etikos reikalavimų, nurodytų „Buhalterių profesionalų etikos kodekse“, kurį išleido Tarptautinių buhalterių etikos standartų valdyba ~~ir kuriame yra nurodyti nepriklausomumo ir kiti reikalavimai~~, remdamasi pagrindiniais sąžiningumo, objektyvumo, profesinės kompetencijos, atidumo, konfidencialumo ir profesionalaus elgesio principais.

Audito įmonė taiko 1-ąjį tarptautinį kokybės kontrolės standartą[40] ir atitinkamai įgyvendina visapusišką kokybės kontrolės sistemą, įskaitant dokumentuotą politiką ir procedūras dėl etikos reikalavimų, profesinių standartų ir taikomų įstatymų arba teisės aktų reikalavimų laikymosi. ~~Remdamasi 1-uoju Tarptautiniu kokybės kontrolės standartu[41] [*audito įmonės pavadinimas*] palaiko kokybės kontrolės sistemą, įskaitant dokumentuotą politiką ir procedūras dėl etikos reikalavimų, profesionalų standartų ir taikomų įstatymų arba teisės aktų reikalavimų laikymosi.~~

[40] 1-ojo TKKS „Audito įmonių, atliekančių finansinių ataskaitų auditą ir peržiūrą bei vykdančių kitas užtikrinimo ir susijusių paslaugų užduotis, kokybės kontrolė“

[41] ~~1-ojo TKKS „Audito įmonių, atliekančių finansinių ataskaitų auditą ir peržiūrą bei vykdančių kitas užtikrinimo ir susijusių paslaugų užduotis, kokybės kontrolė“~~

…

2-asis pavyzdys.

Aplinkybės apima tokius dalykus:

- **riboto užtikrinimo užduotis;**
- **įmonės ŠESD apskaitos ataskaitoje nėra nurodyti 3-iosios kategorijos taršos kiekiai;**
- **įmonės ŠESD apskaitos ataskaitoje nėra nurodyti atimami išmetamųjų teršalų kiekiai;**
- **ŠESD apskaitos ataskaitoje nepateikta lyginamoji informacija**.

Ši pavyzdinė ataskaita yra rekomendacinio, todėl nėra išsami ir tinkama visoms situacijoms.

NEPRIKLAUSOMA PRAKTIKUOJANČIO ASMENS RIBOTO UŽTIKRINIMO ATASKAITA DĖL ABC ŠILTNAMIO EFEKTĄ SUKELIANČIŲ DUJŲ (ŠESD) APSKAITOS ATASKAITOS

…

Mūsų nepriklausomumas ir kokybės kontrolė

Laikėmės nepriklausomumo ir kitų etikos reikalavimų, nurodytų „Buhalterių profesionalų etikos kodekse“, kurį išleido Tarptautinių buhalterių etikos standartų valdyba ~~ir kuriame yra nurodyti nepriklausomumo ir kiti reikalavimai~~, remdamasi pagrindiniais sąžiningumo, objektyvumo, profesinės kompetencijos, atidumo, konfidencialumo ir profesionalaus elgesio principais.

Audito įmonė taiko 1-ąjį tarptautinį kokybės kontrolės standartą[42] ir atitinkamai įgyvendina visapusišką kokybės kontrolės sistemą, įskaitant dokumentuotą politiką ir procedūras dėl etikos reikalavimų, profesinių standartų ir taikomų įstatymų arba teisės aktų reikalavimų laikymosi. ~~Remdamasi 1-uoju Tarptautiniu kokybės kontrolės standartu[43] [*audito įmonės pavadinimas*] palaiko kokybės kontrolės sistemą, įskaitant dokumentuotą politiką ir procedūras dėl etikos reikalavimų, profesionalų standartų ir taikomų įstatymų arba teisės aktų reikalavimų laikymosi.~~

…

Mūsų atsakomybė

…

Per riboto užtikrinimo užduotį atliktos procedūros skiriasi savo pobūdžiu ir atlikimo laiku nuo pakankamo užtikrinimo užduoties procedūrų ir yra mažesnės apimties. Todėl per riboto užtikrinimo užduotį mūsų įgytas užtikrinimo lygis yra gerokai mažesnis nei užtikrinimo lygis, kurį būtume įgiję, jei būtume vykdę pakankamo užtikrinimo užduotį. Todėl neišreiškiame pakankamo užtikrinimo nuomonės apie tai, ar ABC įmonės ŠESD apskaitos ataskaita visais reikšmingais atžvilgiai yra parengta vadovaujantis [*taikomais kriterijais*], kurių taikymas yra paaiškintas ŠESD apskaitos ataskaitos 1 pastaboje.

…

[42] 1-ojo TKKS „Audito įmonių, atliekančių finansinių ataskaitų auditą ir peržiūrą bei vykdančių kitas užtikrinimo ir susijusių paslaugų užduotis, kokybės kontrolė“

[43] ~~1-ojo TKKS „Audito įmonių, atliekančių finansinių ataskaitų auditą ir peržiūrą bei vykdančių kitas užtikrinimo ir susijusių paslaugų užduotis, kokybės kontrolė“~~

3420-asis TUUS „Užtikrinimo užduotys pateikti išvadas apie prospekte nurodomos *pro forma* finansinės informacijos rengimą“

Įvadas

Šio TUUS taikymo sritis

1. Šis tarptautinis užtikrinimo užduočių standartas (TUUS) reglamentuoja pakankamo užtikrinimo patvirtinimo užduotis, kurias vykdo praktikuojantis asmuo[44], pateikiantis išvadą dėl atsakingosios šalies[45] į prospektą įtrauktos *pro forma* finansinės informacijos rengimo. TUUS taikomas, kai:

…

Ryšys su 3000-uoju TUUS (persvarstytu), kitais profesiniais standartais ir kitais reikalavimais

7. Atlikdamas užtikrinimo užduotį dėl išvados apie į prospektą įtrauktos *pro forma* finansinės informacijos rengimą, praktikuojantis asmuo privalo laikytis 3000-ojo TUUS (persvarstyto). ~~Praktikuojantis asmuo privalo laikytis 3000-ojo TUUS vykdydamas užtikrinimo užduotis, išskyrus istorinės finansinės informacijos auditą arba peržvalgą. 3000-ajame TUUS pateikiami reikalavimai, kurie yra susiję su tokiais dalykais: sutikimas atlikti užduotį, planavimas, įrodymų rinkimas ir dokumentacija. Šie dalykai taikomi visoms užtikrinimo užduotims, įskaitant užduotis, atliekamas pagal šį TUUS.~~ Šis TUUS papildo, bet nepakeičia 3000-ojo TUUS (persvarstyto) ir šiame TUUS plačiau aiškinama, kaip 3000-asis TUUS (persvarstytas) turi būti taikomas pakankamo užtikrinimo užduotims, kurių tikslas pateikti išvadą dėl į prospektą įtrauktos *pro forma* finansinės informacijos rengimo. ~~„Tarptautinėje užtikrinimo užduočių vykdymo sistemoje“ (Užtikrinimo sistemoje), kurioje apibrėžiama ir apibūdinama užtikrinimo užduoties sudedamosios dalys ir tikslai, pateikiamas kontekstas, kad galima būtų suprasti šį ir 3000-ąjį TUUS.~~

8. Vadovaujantis 3000-uoju TUUS, be kitų dalykų reikalaujama~~, kad praktikuojantis asmuo:~~ laikytis Tarptautinių buhalterių etikos standartų valdybos išleisto „Buhalterių profesionalų etikos kodekso“ (TBESV kodekso) A ir B dalių, susijusių su užtikrinimo užduotimis ar kitų profesinių reikalavimų arba įstatyme ar teisės akte nustatytų reikalavimų, kurie yra ne mažiau griežti[46]. Pagal jį taip pat reikalaujama, kad užduoties partneris būtų audito įmonės, kuri taiko 1-ąjį TKKS[47] ar kitus profesinius reikalavimus arba įstatyme ar teisės akte nustatytus reikalavimus, kurie yra ne mažiau griežti nei 1-asis TKKS, narys.

   - ~~laikytųsi nepriklausomybės ir kitų reikalavimų, nurodytais „Buhalterių profesionalų etikos kodekse“, kurį išleido Buhalterių tarptautinių etikos standartų valdyba (TBESV kodeksas); ir~~
   - ~~įdiegtų kokybės kontrolės procedūras, kurios taikomos konkrečioms užduotims[48].~~

…

[44] ~~Terminas „praktikuojantis asmuo“ apibrėžtas~~ 3000-ojo TUUS (persvarstyto) „Užtikrinimo užduotys, išskyrus istorinės finansinės informacijos auditus ar peržvalgas“ ~~1 dalyje~~ 12 dalies r punktas

[45] ~~Terminas „atsakingoji šalis“ apibrėžtas „Tarptautinės užtikrinimo užduočių vykdymo sistemos“ (Užtikrinimo sistema) 25-26 dalyse.~~ 3000-ojo TUUS (persvarstyto) 12 dalies v punktas

[46] 3000-ojo TAS (persvarstyto) 3 dalies a punktas, 20 ir 34 dalis

[47] 3000-ojo TAS (persvarstyto) 3 dalies b punktas ir 31 dalies a punktas. 1-asis tarptautinis kokybės kontrolės standartas (TKKS) „Audito įmonių, atliekančių finansinių ataskaitų auditą ir peržiūrą bei vykdančių kitas užtikrinimo ir susijusių paslaugų užduotis, kokybės kontrolė“

[48] ~~3000-ojo TUUS 4 ir 6 dalys~~

Reikalavimai

3000-asis TUUS (persvarstytas)

12. Praktikuojantis asmuo turi nurodyti, kad laikėsi šio TUUS tik tada, jei laikėsi šio ir 3000-ojo TUUS (persvarstyto) reikalavimų

Užduoties prisiėmimas

13. Prieš sutikdamas atlikti užduotį pateikti išvadą, ar į prospektą įtraukta *pro forma* finansinė informacija visais reikšmingais atžvilgiais parengta pagal taikomus kriterijus, specialistas turi:

    a) nuspręsti, ar ~~jis~~ asmenys, kurie kartu atlieka užduotį, turi atitinkamos kompetencijos ir gebėjimų ~~ir kompetencijos įvykdyti užduotį~~ (žr. 10 A pastraipą);

    b) pagal pirmines žinias apie užduoties aplinkybes ir pasitaręs su atsakingąja šalimi nustatyti, ar ~~taikomi~~ kriterijai, kuriuos praktikuojantis asmuo tikisi taikyti, yra tinkami ir todėl nėra tikėtina, kad *pro forma* finansinė informacija, ją naudojant tikslams, kuriems buvo skirta, bus klaidinanti;

…

Užduoties planavimas ir atlikimas

Taikomų kriterijų tinkamumo ~~vertinimas~~ nustatymas

14. Praktikuojantis asmuo turi ~~įvertinti~~ nustatyti, ar taikomi kriterijai yra tinkami ir atitinka 3000-ojo TUUS (persvarstyto)[49] reikalavimus, ypatingai – nustatyti, ką jie apima. Praktikuojantis asmuo turi įvertinti bent šiuos dalykus:

    a) – c) …

…

Pro forma *finansinės informacijos pateikimo įvertinimas*

…

27. Praktikuojantis asmuo turi perskaityti prospekte, kuris apima *pro forma* finansinę informaciją, pateiktą kitą informaciją, kad galėtų nustatyti reikšmingus nesuderinamumus (jei tokių yra) su *pro forma* finansine informacija arba užtikrinimo ataskaita. Jei, skaitydamas kitą informaciją, praktikuojantis asmuo nustato reikšmingus nesuderinamumus arba jam tampa žinoma apie reikšmingą faktų, esančių kitoje informacijoje, iškraipymą, praktikuojantis asmuo turi šią problemą aptarti su atsakingąja šalimi. Jei būtina atlikti taisymus, bet atsakingoji šalis atsisako tai daryti, praktikuojantis asmuo turi imtis atitinkamų veiksmų (žr. A44 dalį).

…

Nuomonės forma

[49] 3000-ojo TAS (persvarstyto) ~~19~~24 dalies b punkto ii papunktis ir A45 dalis.

…

Modifikuota nuomonė

32. Daugumoje jurisdikcijų atitinkami įstatymai arba teisės aktai draudžia išleisti prospektą, kuriame pateikta modifikuota nuomonė apie tai, ar *pro forma* finansinė informacija visais reikšmingais atžvilgiais buvo parengta pagal taikomus kriterijus. Jeigu yra toks atvejis, bet praktikuojantis asmuo nusprendžia, kad pagal 3000-ąjį TUUS (persvarstytą) modifikuota nuomonė, neatsižvelgiant į minėtus apribojimus, yra tinkama, jis turi aptarti tokį atvejį su atsakingąja šalimi. Jei atsakingoji šalis nesutinka atlikti būtinus pakeitimus, praktikuojantis asmuo turi:

33. Kai kuriose jurisdikcijose atitinkami įstatymai arba teisės aktai nedraudžia išleisti prospektą, kuriame pateikta modifikuota nuomonė apie tai, ar *pro forma* finansinė informacija visais reikšmingais atžvilgiais buvo parengta pagal taikomus kriterijus. Pagal tokias jurisdikcijas, jei praktikuojantis asmuo nustato, kad remiantis 3000-uoju TUUS (persvarstytu) modifikuota nuomonė yra tinkama, jis privalo taikyti 3000-ojo TUUS (persvarstyto)[50] reikalavimus modifikuotai nuomonei.

…

Užtikrinimo ataskaitos rengimas

35. Praktikuojančio asmens išvadoje turi būti pateikiamos bent tokios pagrindinės dalys (žr. A57 dalį):

a) – e) …

f) ~~teiginys~~ pareiškimas, kad užduotis atlikta vadovaujantis 3420-uoju TUUS „Užtikrinimo užduotys pateikti išvadą dėl į prospektą įtrauktos *pro forma* finansinės informacijos rengimo“, kuris reikalauja, kad praktikuojantis asmuo planuotų ir atliktų procedūras pakankamam užtikrinimui gauti apie tai, ar atsakingoji šalis *pro forma* finansinę informaciją visais reikšmingais atžvilgiais parengė pagal taikomus kriterijus~~, laikytųsi etikos reikalavimų~~;

g) pareiškimas, kad audito įmonė, kurioje dirba praktikuojantis asmuo, taiko 1-ąjį TKKS ar kitus profesinius reikalavimus arba įstatyme ar teisės akte nustatytus reikalavimus, kurie yra ne mažiau griežti nei 1-asis TKKS. Jeigu praktikuojantis asmuo nėra buhalteris profesionalas, pareiškime būtina nurodyti taikomus profesinius reikalavimus arba įstatyme ar teisės akte nustatytus reikalavimus, kurie yra ne mažiau griežti nei 1-asis TKKS;

h) pareiškimas, kad praktikuojantis asmuo laikosi nepriklausomumo ir kitų TBESV kodekso etikos ar kitų profesinių reikalavimų arba įstatyme ar teisės akte nustatytų reikalavimų, kurie yra ne mažiau griežti nei TBESV kodekso A ir B dalies reikalavimai, susiję su užtikrinimo užduotimis. Jeigu praktikuojantis asmuo nėra buhalteris profesionalas, pareiškime turi būti nurodyti taikomi profesiniai reikalavimai arba įstatyme ar teisės akte nustatyti reikalavimai, kurie yra ne mažiau griežti nei TBESV kodekso A ir B dalies reikalavimai, susiję su užtikrinimo užduotimis;

Atitinkamai turi būti pakeista 35 dalies g–k dalių numeracija.

[50] 3000-ojo TAS (persvarstyto) ~~51–52 dalys~~74 dalis

Taikymas ir kita aiškinamoji medžiaga

Apibrėžtys

Taikomi kriterijai (žr. 11 dalies a punktą)

…

A8. Tokiais atvejais, kai taikomi kriterijai atitinka 14 dalyje nurodytasus ~~gaires~~ reikalavimus, tokius kriterijus galima taikyti rengiant *pro forma* finansinę informaciją.

…

Užduoties prisiėmimas

…

Atsakingosios šalies atsakomybė (žr. 13 dalies g punktą)

A11. Atsižvelgiant į šį TUUS užduotis atliekama darant prielaidą, kad atsakingoji šalis pripažįsta ir supranta, kad ji pagal 13 dalies g punktą privalo prisiimti atsakomybę. Pagal kai kurias jurisdikcijas tokia atsakomybė gali būti apibrėžta tam tikru įstatymu arba teisės aktu. Kitais atvejais tokia atsakomybė gali būti nežymiai apibrėžiama įstatymu arba teisės aktu arba gali nebūti tokio apibrėžimo. Užtikrinimo užduotis pateikti išvadą, ar *pro forma* finansinė informacija visais reikšmingais atžvilgiais parengta pagal taikomus kriterijus, pagrįsta prielaida, kad:

a) – b)

Todėl tokia prielaida yra pagrindinė, kad galima būtų atlikti užduotį. Norint išvengti nesusipratimo, susitariama su atsakingąja šalimi, kad ji pripažįsta ir supranta, kad pagal susitarimą turi tokių įsipareigojimų. Susitarimo sąlygas atsakingoji šalis užregistruoja pagal 3000-ojo TUUS (persvarstyto)[51] reikalavimus.

…

Užtikrinimo ataskaitos rengimas

Antraštė (žr. 35 dalies a punktą)

A51. Antraštė, kurioje nurodoma, kad išvada – tai nepriklausomo specialisto išvada, pavyzdžiui, „Nepriklausomo specialisto užtikrinimo išvada dėl į prospektą įtrauktos *pro forma* finansinės informacijos rengimo“, kuri patvirtina, kad specialistas vadovavosi visais svarbiais etikos standartais dėl nepriklausomybės, kaip nurodyta 3000-ajame TUUS (persvarstytame)[52]. Toks pareiškimas nepriklausomo specialisto išvadą išskiria iš kitų išleistų išvadų.

…

Priedas

Išvados, kurioje pateikiama nemodifikuota nuomonė, pavyzdys

NEPRIKLAUSOMO PRAKTIKUOJANČIO ASMENS UŽTIKRINIMO IŠVADA DĖL Į PROSPEKTĄ ĮTRAUKTOS *PRO FORMA* FINANSINĖS INFORMACIJOS RENGIMO

[Tam tikras adresatas(ai)]

[51] 3000-ojo TAS (persvarstyto) ~~10~~27 dalis
[52] 3000-ojo TAS (persvarstyto) ~~14~~20 dalis

Išvada dėl į prospektą įtrauktos *pro forma* finansinės informacijos rengimo

…

Mūsų nepriklausomumas ir kokybės kontrolė

Laikėmės nepriklausomumo ir kitų etikos reikalavimų, nurodytų „Buhalterių profesionalų etikos kodekse“, kurį išleido Tarptautinių buhalterių etikos standartų valdyba remdamasi pagrindiniais sąžiningumo, objektyvumo, profesinės kompetencijos, atidumo, konfidencialumo ir profesionalaus elgesio principais.

Audito įmonė taiko 1-ąjį tarptautinį kokybės kontrolės standartą[53] ir atitinkamai įgyvendina visapusišką kokybės kontrolės sistemą, įskaitant dokumentuotą politiką ir procedūras dėl etikos reikalavimų, profesinių standartų ir taikomų įstatymų arba teisės aktų reikalavimų laikymosi.

Praktikuojančio asmens atsakomybė

…

Užduotį atlikome pagal 3420-ąjį tarptautinį užtikrinimo užduočių standartą (TUUS) „Užtikrinimo užduotys pateikti išvadas dėl į prospektą įtrauktos *pro forma* finansinės informacijos rengimo“, kurį parengė tarptautinė audito ir užtikrinimo standartų valdyba. Šis standartas reikalauja, kad praktikuojantis asmuo ~~laikytųsi etikos reikalavimų ir~~ planuotų ir atliktų procedūras pakankamam užtikrinimui apie tai, ar [*atsakingoji šalis*] visais reikšmingais atžvilgiais *pro forma* finansinę informaciją parengė pagal *[taikomus kriterijus]*, gauti.

…

[53] 1-ojo TKKS „Audito įmonių, atliekančių finansinių ataskaitų auditą ir peržiūrą bei vykdančių kitas užtikrinimo ir susijusių paslaugų užduotis, kokybės kontrolė“

IFAC išleido *International Standards on Auditing*, *International Standards on Assurance Engagements*, *International Standards on Review Engagements*, *International Standards on Related Services*, *International Standards on Quality Control*, *International Auditing Practice Notes*, *Exposure Drafts*, *Consultation Papers* ir kitus IAASB leidinius bei jai priklauso visų šių leidinių autorių teisės.

IAASB ir IFAC neprisiima atsakomybės už asmens patirtus nuostolius, jeigu jis ėmėsi arba nesiėmė veiksmų remdamasis šio leidinio medžiaga, neatsižvelgiant į tai, ar tokie nuostoliai susidarė dėl aplaidumo arba kitų priežasčių.

Tokie pavadinimai kaip *International Auditing and Assurance Standards Board, International Standards on Auditing*, *International Standard on Assurance Engagements*, *International Standards on Review Engagements*, *International Standards on Related Services*, *International Standards on Quality Control*, *International Auditing Practice Note*, *International Federation of Accountants,* taip pat tokie trumpiniai kaip *IAASB, ISA, ISAE, ISRE, ISRS, ISQC, IAPN, IFAC* ir IAASB logotipai yra IFAC prekių ženklai arba JAV ir kitose šalyse įregistruoti IFAC prekių ir paslaugų ženklai.

© 2014 m. rugsėjis, autorių teisės priklauso International Federation of Accountants (IFAC*).* Visos teisės saugomos. Šį dokumentą galima kopijuoti, saugoti, perduoti ar kitaip naudoti tik gavus raštišką IFAC leidimą. Susisiekite: permissions@ifac.org

Šie *International Auditing and Assurance Standards Board* (IAASB) parengti Susiję kitų ISAE pakeitimai, kuriuos 2014 m. rugsėjį anglų kalba išleido *International Federation of Accountants* (IFAC®) ir kuriuos 2015 m. vasario mėn. į lietuvių kalbą išvertė Lietuvos auditorių rūmai, yra platinamas gavus IFAC leidimą. Susijusių kitų ISAE pakeitimų vertimo procesas buvo apsvarstytas IFAC ir vertimas atliktas remiantis „Politikos pareiškimu – IFAC išleistų standartų vertimo ir platinimo politika“. Patvirtintas Susijusių kitų ISAE pakeitimų tekstas yra IFAC išleistas anglų kalba.

© 2014 m. Susijusių kitų ISAE pakeitimų teksto anglų kalba autorių teisės priklauso *International Federation of Accountants (IFAC)*. Visos teisės saugomos.

© 2015 m. Susijusių kitų ISAE pakeitimų teksto lietuvių kalba autorių teisės priklauso *International Federation of Accountants (IFAC)*. Visos teisės saugomos.

Originalus pavadinimas: *Conforming Amendments to other ISAEs*. ISBN: 978-1-60815-185-1

Paskelbė:

IAASB
International Auditing
and Assurance
Standards Board®

529 Fifth Avenue, 6th Floor, New York, NY 10017
T + 1 (212) 286-9344 **F** +1 (212) 286-9570
www.iaasb.org